

LAUREA

Ahaa-kurssi

Asumiskurssin suunnittelun ja kehittäminen

Hatakka, Mira

2010 Hyvinkää

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Hyvinkää

Ahaa-kurssi

Asumiskurssin suunnittelu ja kehittäminen

Hatakka Mira
Sosiaali- ja terveysala ylempi
ammattikorkeakoulututkinto
Terveystiedon edistämisen
koulutusohjelma
Opinnäytetyö
2010

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Hyvinkää
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
Terveystieteiden koulutusohjelma
Ennalta ehkäisevän hyvinvointityön johtaminen ja kehittäminen

Tiivistelmä

Mira Hatakka
Ahaa-kurssi. Asumiskurssin suunnittelu ja kehittäminen
Vuosi 2010

Sivumäärä 68

Opinnäytetyö koostuu asumiskurssin, Ahaa-kurssi - avaimia arjen hallintaan, suunnittelusta ja kehittämisestä. Toteutusajankohtana olivat vuodet 2008-2009. Tutkimusmenetelmänä käytettiin toimintatutkimusta. Kehitysprosessin etenemistä kuvattiin syklinä, jota täydennettiin koonneilla suunnittelu- ja kehittämissalavereista. Suunnittelussa ja kehitystyössä oli mukana toimijaverkosto, joka koostui valtion, seurakunnan, kunnan ja kolmannen sektorin toimijoista.

Kurssia suunniteltaessa tavoitteena oli luoda malli, jonka avulla 17-28-vuotiaat hyvinkääläiset nuoret saavat jo ennalta tietoa asumiseen liittyvistä asioista. Tavoitteena oli myös tarjota nuorille tietoa siitä, miten nuori voi asua häiriöttömästi ja keskustella yksinasumiseen kuuluvista arjen taidoista. Samalla tavoitteena oli luoda taloudellisesti toimiva malli kurssista, tehdä jatkuvaa arviointia ja tulevaisuudessa saada tämä malli leviämään muihin Nuorisotasuntoliiton paikallisyhdistyksiin sekä osaksi Nuorisotasuntoliiton sisältöpalveluita.

Kurssin tarkoituksena on ollut pyrkiä palvelemaan mahdollisimman monia eri tahoja; nuoria, vuokran-antajia, isännöitsijöitä ja yhteistyökumppaneita. Nuoret saavat tietoa ennalta ja välttävät näin isommat karikat vuokramarkkinoilla, vuokranantajat saavat valvutuneita vuokralaisia, isännöitsijät löytävät paikan, jonne ohjata vaikeuksissa olevia vuokralaisia ja yhteistyökumppanit saavat tiedotettua toiminnastaan nuoria.

Ahaa-kurssi koostui luennoista, joiden aiheina olivat ravinto, liikunta, päihteet, elämän kriisit, velka-asiat, toimeentulotukiasiat, työllistyminen, asumisen perusteet, kodinhoito ja arjessa jaksaminen. Kurssilla esiteltiin myös eri toimijoiden palvelutarjontaa. Tavoitteena oli luoda hyvä malli asumisen kurssista, jossa nuoret saisivat etukäteen tietoa asumiseen liittyvistä asioista. Palautteen perusteella sellainen saatiin aikaan. Uusi malli on nyt luotu, mutta sen kehitystyö ja mallintaminen tulee jatkumaan vielä vuonna 2010.

Avainsanat: asuminen, nuoret, ennaltaehkäisy, asumisneuvonta, asumiskurssi, verkostoyhteistyö

Mira Hatakka

Planning and development of a residency course

Year 2010

Pages 68

This thesis consists of planning and development of a residency course. The implementation of the course has been between 2008 and 2009. Action research was the method used. Progression of development process was described as a cycle which was complemented with synopses of planning and developing meetings. The operators participating in the planning and development consisted of state officials and employees from parishes, municipalities and the third sector.

The goal of the course was to create a pattern, which provides the youngsters with information about living on their own. Another goal was to offer the youngsters information about how to live without disturbing anyone and how to discuss the issues related to living by oneself. The third goal was to create a cost-effective pattern about the course, make continuous evaluation and in the future make this model spread out to other regional associations and make it a part of supported housing services in Finnish Youth Housing Association (referred as NAL in Finnish).

The aim of the course has been to serve different groups of people, young people, landlords, building managers and partners. Young people get information in advance and can avoid major pitfalls when they rent a home, landlords get conscious tenants, building managers have place where they can guide tenants with problems and partners have the opportunity to inform young people about their activities.

AHAA course comprised lectures nutrition, exercise, intoxication, crisis in life, finances, information of supplementary benefits, employment, basics of living by yourself, housekeeping and managing in life. The course's purpose was also to introduce services provided by different operators in Hyvinkää. The goal was to create a good pattern for a residency course where young people could get beforehand information about residency matters. Feedback obtained attending the course contributed to create a new pattern, but its development work and modelling will continue in 2010.

Key words: residency, young people, prevention, residential counselling, residency course, partner

Sisällys

Tiivistelmä

Abstract

1 Johdanto	1
2 Kurssin suunnitteluun ja kehittämiseen osallistuneet tahot	3
3 Tutkimusongelma	5
3.1 Työhypoteesi	5
3.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmä	7
4. Kehityssykli kurssin suunnittelusta ja kehittämisestä	10
5 Nuoret ensiasuntoon muuttajat kohderyhmänä	11
6 Ahaa-kurssin suunnittelu alkaa	12
6.1 Idea, josta lähdettiin liikkeelle	12
6.2 Aamupalakokous	12
6.3 Suunnitteluvaihe	14
6.3.1 Asia etenee	14
6.3.2 Toinen suunnittelukokous	15
6.3.3 Kurssin muodon suunnittelu	19
7 Ensimmäinen malli kurssista	20
7.1 Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry	21
7.2 Hyvinkään A-klinikka: Riippuvuudet ja ravinnon merkitys	22
7.3 Hyvinkään kaupungin liikuntapalvelut: Liikunnan merkitys	22
7.4 Hyvinkään työvoiman palvelukeskuksen palvelut ja Hyvinkään kaupungin sosiaalipalvelut.	23
7.5 Pohjois-Uudenmaan Työ- ja elinkeinotoimisto, Hyvinkään toimipaikka: Miten töitä haetaan ja miten valmistua työhaastatteluun?	23
7.6 Hyvinkään kaupungin velkaneuvonta	23
7.7 Hyvinkään seurakunnan diakoniatyö: Mistä voimia arkeen?	24
7.8 Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura (Hymise) ry: Kriisit.	25
7.9 Ensimmäinen kurssi käynnistyy	25
8 Toinen Ahaa-kurssi	26
8.1 Suunnittelukokous 19.12.2008	26
8.2 Koonti toisesta Ahaa-kurssista	27
8.3 Palautetta toiselle Ahaa-kurssille osallistuneilta nuorilta	27
8.4 Palautetta luennoitsijoilta kyselylomakkeen mukaan	29
9. Kolmas Ahaa-kurssi	30
9.1 Kehittäminen alkaa	30
9.2 Kolmas kurssi käynnistyy	34
9.3 Palautetta Ahaa-kurssille osallistuneilta nuorilta syksy 2009.	34
9.4 Luennoitsijoiden palaute	36

10 Ohjausryhmän palaute	38
10.1 Ensimmäinen kokous 19.9.2008	38
10.2 Toinen kokous 17.10.2009.....	38
10.3 Kolmas kokous 16.12.2009.....	39
11 Pohdintaa.....	39
11.1 Prosessin arviointia	40
11.2 Johtopäätökset	42
11.3. Tulosten tarkastelua.....	43
11.4 Kurssin juurruttaminen Hyvinkäälle ja mallintaminen muille paikallisyhdistyksille	44
11.5 Tulevaisuuden suunnitelmat	44
11.6 Loppusanat	45
Lähteet	46
Liitteet.....	51

Liite 1: Esite Ahaa-kurssista

Liite 2: Ensimmäisen Ahaa-kurssin ohjelma

Liite 3: Hakemus toiselle Ahaa-kurssille

Liite 4: Olet saanut paikan kurssilta ilmoitus

Liite: 5: Toisen Ahaa-kurssin ohjelma

Liite 6: Palautelomake kurssilaisille luentojen jälkeen

Liite 7: Palautelomake kurssilaisille koko kurssista

Liite 8: Kurssitodistus

Liite 9: Palautelomake luennoitsijoille kurssista

Liite 10: Kolmannen Ahaa-kurssin ohjelma

Liite 11: Parannettu hakemus Ahaa-kurssille

Liite 12: Uusittu palautelappu kurssilaisille

1 Johdanto

Työskentelen Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksessä toiminnanjohtajana. Yhdistys on Nuorisoasuntoliiton paikallisyhdistys. Olemme kolmannen sektorin toimija, yleishyödyllinen yhdistys, jonka toiminta pohjautuu kansalaisjärjestötoimintaan (Hautaluoma, Pietikäinen & Vogt, 2009, 31). Omistamme sata prosenttisesti Kiinteistöasakeyhtiö Hyvinkään Nuorisoasunnot, jolla on Hyvinkäällä kaksi nuorisoasuntokohdetta, toinen Martissa ja toinen Hakalassa. Asuntoja on yhteensä 67. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009.)

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on tarjota nuorille vuokra-asuntoja ja sosiaalisia sisältöpalveluita (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen säännöt). Sosiaalinen asuminen Suomessa on pääosin hoidettu kunnan toimesta, mutta se on lisääntynyt yleishyödyllisten yhdistysten ja yritysten keskuudessa. (Housing Europe 2007, 47.) Sisältöpalveluina tarjoamme tuettua asumista, asumisneuvontaa, asumisohjausta, asumisen kursseja ja asukastoimintaa, kuten kaaviosta 1. käy ilmi. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009). Toimintajatkuksemme luo pohjan toiminnallemme ja ohjaa meitä eteenpäin tehdessämme työtä hyvinkääläisten nuorten parissa (Kuokkanen, Myllyviita, Rosengren & Törvänen 2007, 6). Yhdistyksen toimintaa rahoittaa Raha-automaattiyhdistys. Raha-automaattiyhdistys kerää toiminnallaan varoja, jotka se ohjaa suomalaisten hyvinvointiin (RAY 2008, 4).

Kaavio 1. Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry

Tuettua asumista tarjotaan nuorille, jotka tarvitsevat tukea itsenäisen elämisen aloittamisessa. Tuetussa asumisessa nuorelle räätälöidään oma henkilökohtainen suunnitelma johon merkitään ne asiat joissa nuorta tuetaan. Tukisuhteen aikana yhdistyksen työntekijä tapaa nuorta

säännöllisesti. Tärkein onnistumisen elementti on nuoren oma sitoutuminen suunnitelmaan ja tukiasumisen sääntöihin. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009.)

Asumisneuvonnalla tarkoitetaan pääosin sosiaali- ja nuorisotyön menetelmin asukkaiden kanssa tehtävää asukastyötä, jonka tavoitteena on turvata asumisen onnistuminen sekä ehkäistä ja minimoida asumisen kriisiytymistä. Keskeisiä työprosesseja ovat asukkaiden perehdyttäminen sekä rästi- ja häiriöpuuttumiset. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009.)

Asumisohjaus on tarkoitettu nuorille, jotka tarvitsevat kevyttä tukea. Tarkoitus on ennaltaehkäistä asumisen kriisiytyminen kevyen tuen avulla tapaamalla asiakasta noin kerran kuussa asumiseen liittyvien asioiden pohjalta. Asumisohjaus on ennaltaehkäisevää ja sen avulla pyritään varmistamaan että asiat etenevät hyvin. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009.)

Asukastoiminnan aktivoinnilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla pyritään asukasosallistumisen vahvistamiseen, yhteisvastuun kasvattamiseen ja asumisviihtyvyyden parantamiseen. Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen asukastoiminnan muotoja ovat mm. asukaskokoukset, retket ja tyttöteamtoiminta. Tarkoituksena on oppia tuntemaan naapureita, saada vertaistukea ja olla mukana vaikuttamassa siihen mitä talossa tapahtuu. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009.)

Asumisen kurssina tarjoamme oppilaitoksille ja työpajoille infopakettia nimeltä: Asumisen ABC. Asumisen ABC materiaalin tarkoituksena on antaa nuorille tietoa siitä, mitä kaikkea pitää ottaa huomioon jo ennen ensimmäiseen omaan vuokra-asuntoon muuttoa. Infotilaisuus koostuu diasarjasta ja luennosta. Luento ja siihen liittyvä materiaali on maksuton. Asumisen kurssien alle lähdimme nyt suunnittelemaan Ahaa-kurssia. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009.)

Tässä opinnäytetyössäni tulen kuvaamaan 17-28-vuotiaille nuorille suunnattua Ahaa-kurssia, sen suunnittelua ja kehittämistä. Tutkimusmenetelmänä käytän toimintatutkimusta. Prosessin etenemistä kuvaan Engeströmin (1995) oppimissyklin mukaan täydentäen sitä koonneilla suunnittelu- ja kehittämispalavereista.

Ahaa-kurssi koostuu luennoista. Työssäni kuvaan luennoitsijatahon organisaatiota ja perustelen tarvetta kullekin aiheelle. Lähden liikkeelle oman organisaationi esittelystä. Kehityssyklin kuvausten jälkeen keskityn arvioimaan koko tähän asti käymäämme prosessia ja pohtimaan tulevaisuuden näkymiä. Itse Ahaa-kurssin kehitystyö tulee jatkumaan vielä vuoden 2010 aika-

na, mutta itse lopetan sen systemaattisen seuraamisen tätä opinnäytetyötäni varten tammi-kuuhun 2010.

Opinnäytetyöni koostuu siis kokonaisuudessaan prosessin kuvaamisesta, Ahaa-kurssin organisoimisesta, luennon pitämisestä ja materiaalin tuottamisesta. Ahaa-kurssiin tekemäni materiaali löytyy kohdasta liitteet. Liitteistä löytyvät Ahaa-kurssin esite, hakemukset ja aikataulut kursseille sekä lomakkeet joiden avulla kurssilaisilta ja luennoitsijoilta on kerätty palautetta kurssista (liitteet 1-12.).

Hyvinkää on pääkaupunkiseudun suurin kunta Helsingin, Espoon ja Vantaan jälkeen. Kasvavana kehyskuntana nuorten asujien määrä on suuri ja erilaisia asumisen ongelmia on jatkuvasti kasvava määrä. Tarkoituksena on toteuttaa asumisen kurssi, jonka toteuttamisessa, syrjäytymistä vastaan ennaltaehkäisevällä näkökulmalla, ovat mukana kolmannen sektorin lisäksi, kunta, valtio ja kirkko. (Raunio 2006, 127.)

2 Kurssin suunnitteluun ja kehittämiseen osallistuneet tahot

Ahaa kurssin suunnitteluun ja jatkuvaan kehittämiseen on osallistunut tahoja, joiden asiantuntemusta hyödynnettiin moniammatillisesti (Holopainen ym. 2009, 107): Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry, Hyvinkään Työvoiman palvelukeskus, Hyvinkään sosiaalipalvelut, Pohjois-Uudenmaan Työvoima- ja elinkeinotoimiston Hyvinkään toimipiste, Hyvinkään velkaneuvonta, Hyvinkään A-klinikka, Hyvinkään seurakunnan diakoniatyö, Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura ry ja Hyvinkään kaupungin liikuntatoimi. Lisäksi mukana alkuvaiheessa oli Kiinteistöosakeyhtiö Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry:n isännöitsijä sekä Hyvinkään Nuorten työpajoilta työpajapäällikkö. Ihan ensimmäiseen kertaan osallistui myös työsuunnittelija Nurmijärven työttömien yhdistyksestä.

Minun tehtävänäni on ollut olla ns. projektikoordinaattori, joka vastaa hankkeen etenemisestä, verkoston kokoamisesta, tavoitteiden luomisesta, suunnittelusta, palautteen keräämisestä, arvioinnista, budjetista, tiedottamisesta ja jatkuvasta kehittämisestä. Pyrimme samaan suuntaan toimijaverkostona ja se edellytti tämän tasoista johtajuutta. (Ruuska 2007, 30; Nikkilä, Paasivaara & Suhonen 2008, 113; Pelin 2008, 26; Järvensivu & Valkama 2006, 23; Järvinen 2008, 58). Olen myös vastannut käytännön asioiden organisoinnista mm. järjestänyt tilan, välineet ja tiedottanut luennoitsijoita luentopäivistä.

Palautetta olen kerännyt sekä kurssilaisilta, että luennoitsijoilta koko projektin etenemisen ajan jatkuvasti. Ohjausryhmä ja luennoitsijat ovat saaneet koonnin palautteista aina jokaisen kurssin jälkeen. (Lehtonen 2004, 49.) Lisäksi toiminnan kehittämiseen on osallistunut projektin ohjausryhmä, joka on koostunut Nuorisoyhdistyksen paikallisyhdistysten ja liiton työnteki-

jöistä. Paikallisyhdistyksistä ovat mukana olleet Lahti, Porvoo ja Riihimäki. Liiton työntekijä on Helsingistä. Olemme yhdessä siis monen eri sektorin kanssa kehittäneet tätä (Hoikkala, Karvinen-Niinikoski, Nylund & Sotka 2005,10).

Ohjausryhmä, joka koostuu seuraavien paikallisyhdistysten työntekijöistä: Lahti, Porvoo, Riihimäki + Nuorisosauntoliiton työntekijästä Helsingistä.

Kurssille osallistuneet nuoret ovat osallistuneet kehittämistyöhön antamalla palautetta joka luentokerrasta ja lopuksi vielä koko kurssista.

Kaavio 2. Kurssin suunnitteluun, kehittämiseen ja luennointiin osallistuneet tahot.

Kaaviosta 2. näkyy, että hanke hyödyntää kurssilaisilta kerättyä palautetta, hankkeen ohjausryhmää sekä muita jo edellä kuvattuja hyvinkääläisiä toimijoita. Hanketta siis kehitetään niiden ihmisten kanssa, joita hanke koskee. (Nikkilä ym. 2008, 19.)

3 Tutkimusongelma

Tutkimusongelman kuvaamisen aloitan esittämällä ensiksi työhypoteesin, josta lähdimme liikkeelle. Sen jälkeen käsittelen tutkimuskysymykset ja tutkimusmenetelmän.

3.1 Työhypoteesi

Kun aloimme luoda Ahaa-kurssia, meillä kaikilla toimijoilla oli työhypoteesina ajatus siitä, että nuoret hyötyisivät siitä kun saisivat jollakin tapaa etukäteen tietoa asumisesta. Engeström (1995, 120) mainitsee, että työhypoteesista voidaan puhua myös kehityshypoteesina. Meillä oli hypoteesi jonka pohjalta yhdistimme tietotaitomme ja tulimme siihen tulokseen, että jonkinlainen asumiskurssi voisi toimia tällaisena välineenä. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 158) käsittelevät sitä, tulisiko hypoteesia käyttää ollenkaan tutkimuksissa. Yhdyn kuitenkin heidän kirjassaan olevaan lauseeseen, jossa Borg ja Call ovat sitä mieltä, että hypoteesin asettaminen ja tiedonkeruu todisteiden saamiseksi, hypoteesin testaamista varten, on kaikkein tehokkain lähestymistapa tutkimuksessa. Metsämuuronen on samoilla linjoilla. Hänen mukaansa hypoteesi auttaa lähestymään tutkittavaa asiaa (2008, 47).

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry on tuottanut tuetun asumisen palveluita vuodesta 2001 alkaen. Toiminnan aikana on todettu olevan suuri joukko nuoria vuokralaisia, jotka liikkuvat ns. normaalin asumisen ja tuetun asumisen rajapinnassa. Tätä ryhmää kutsutaan yleisessä keskustelussa huolen harmaalla vyöhykkeellä oleviksi nuoriksi, ja huolta näistä nuorista voidaankiin käyttää yhtenä perusteena projektin tärkeydelle. Tämä rajapinta on erittäin tärkeä, sillä tähän kohtaan ei julkisilla palveluilla tällä hetkellä vaikuteta vaan esim. kunnat ovat siirtyneet käyttämään kolmannen sektorin palveluita. (Raitakari & Virokannas 2009, 6; Lund 2006, 9.)

Tiedossamme oli, että kaikilla nuorilla ei ole ennen ensiasuntoonsa muuttoa tarpeeksi tietoa itsenäisestä asumisesta ja kaikesta siitä ympärillä olevasta, mitä asunnon lisäksi itsenäiseen asumiseen liittyy. Ensiasunnoksi määritellään tässä asunto, jonne nuori muuttaa ensimmäistä kertaa suoraan vanhempiensa kodista. (Hirvonen, Ilmonen & Manninen 2006, 41.) Panostamalla tähän ryhmään mahdollisimman nopealla neuvonnalla ja ohjaamisella ennaltaehkäisemme kriisiytymisen. Kansalaisjärjestötoiminnan luonteen mukaan tarkoituksenmukaista on jakaa valistusta asumisesta jo etukäteen, jotta nuoret tietävät mitä kaikkea pitää huomioida ja

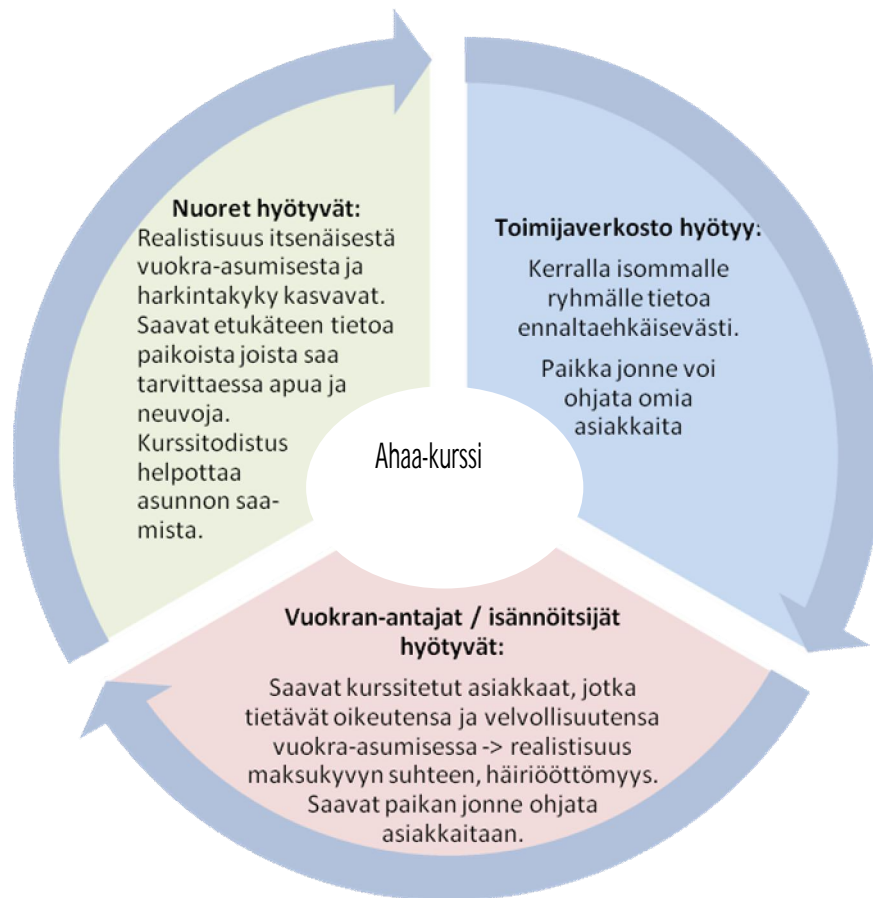
mihin varautua kun muuttaa pois kotoa ensimmäisen kerran. Myös muut mukaan lähteneet tahot olivat tehneet saman huomion.

Nuorisoasuntoliiton tilastoja tarkasteltaessa voi huomata, että pienet asunnot ovat nuorten keskuudessa erittäin kysytyä. Nuorisoasuntoliiton valtakunnallisessa hakujonossa on tammi-kuussa 2010 1938 voimassaolevaa hakemusta. Yksiötä hakee 977 ja kaksiota 685 ihmistä. (Karppinen 2010.) Omissa nuorisoasuntokohteissamme olevat asunnot ovat kooltaan 33-58 neliötä. Tarve pienille asunnoille selviää myös siitä, että vuoden 2004 lopussa yli 72 %:ssa kaikista asunnoista asusti ainoastaan yksi tai kaksi henkeä. Pienien asuntojen määrä on kasvanut kolmanneksella vuodesta 1990. Tämä trendi on johtanut pienien asuntojen suureen tarpeeseen, varsinkin vuokra-asuntosektorilla. (Housing Facts 2009)

Tutustuin nuorten asumista käsittelevään tutkimukseen Nuorten asuminen vuonna 2005 ja sen mukaan 65 % tutkimukseen osallistuneista nuorista suunnitteli omaan asuntoon muuttamista. Muuton tarpeen syiksi nuoret mainitsivat itsenäistymisen, paikkakunnan vaihtamisen, nykyisen asunnon ahtauden tai muuton toisen ihmisen kanssa yhteen. Myös nykyisen asunnon huono sijainti tai liian kallis vuokra olivat yhtenä syynä muuttoaikaisiin. Vanhempien luona asuvista 28 % suunnitteli muuttoa vuokra-asuntoon ja ensiasunnossa asuvista vuokralla asui 86 %. Tämän tutkimustiedon valossa kurssille oli siis konkreettinen tilaus. Iso osa itsenäistyvistä nuorista muuttaa ensiksi vuokra-asuntoon. (Hirvonen ym. 2006, 47-48.)

Tavoitteena on siis ollut luoda formaatti, jonka avulla nuoret saavat jo ennalta tietoa asumisesta ja asioista asumisen ympärillä. Tavoitteen oli myös tarjota nuorille tietoa siitä miten asua häiriöttömästi karikat väistämällä ja opettaen samalla yksin asumisen arjen taitoja. Samalla tavoitteena oli luoda taloudellisesti toimiva malli kurssista, tehdä jatkuvaa arviointia ja tulevaisuudessa saada tämä nyt kehitetty malli leviämään muihin paikallisyhdistyksiin, osaksi Nuorisoasuntoliiton sisältöpalveluita. Kun kehityssyklin spiraali on käyty riittävän monta kertaa läpi, niin tullaan uuden mallin vakiinnuttamiseen ja mallintamiseen. Kurssin oletusvaikutukset olen esittänyt seuraavassa kaaviossa. (Lehtonen & Salonen 2008, 34; Saari 2009 a; 2009 b.) Perinteisestä arviointityöstä poiketen arvioimme projektin oletusvaikutuksia ennalta. Tämä auttoi menemään tavoitetta kohti. (Kiiskelä 2006, 23.)

Työn tarkoituksena on ollut pyrkiä palvelemaan mahdollisimman monia eri tahoja kuten kaaviosta 3 käy ilmi; nuoria, vuokran-antajia, isännöitsijöitä ja yhteistyökumppaneita. Nuoret saavat tietoa ennalta ja välttävät näin isommat karikat vuokramarkkinoilla, vuokran-antajat saavat valvetuneita vuokralaisia, isännöitsijät löytävät paikan jonne ohjata vaikeuksissa olevia vuokralaisia ja yhteistyökumppanit saavat tiedotettua toiminnastaan nuoria. (Hoikkala, Karvinen-Niinikoski, Nylund & Sotka 2005, 11.)

Kaavio 3. Ahaa-kurssin oletusvaikutukset. (Kokko & Lyijynen 2006, 6.)

3.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmä

Tutkimuskysymyksinä olivat seuraavat kysymykset:

- Miten antaa nuorille tietoa asumisesta jo ennen muuttoa omaan asuntoon?
- Millaista tietoa tarvitsevat, mistä hyötyisivät?
- Kun ongelma asumisessa jo on, voiko asumiskurssi olla paikka, jonne ohjata neuvoja saamaan?
- Vastaako suunniteltu asumiskurssi nuorien tarpeita?

Kurssin edetessä tulivat mukaan vielä seuraavat kysymykset:

- Miten kurssia voitaisiin parantaa?
- Miten tarjota tällaista mahdollisimman taloudellisesti, jotta ilman varsinaista korvamerkittyä rahoitustakin muut paikallisyh-

distykset voivat tarjota tätä sisältöpalveluissaan, huomioiden samalla myös luennoitsijoiden resurssit, siis se ettei heitä kuormiteta liikaa.

- Miten tietoa tästä levitetään muille paikallisyhdistyksille?
- Kuinka moni kurssilaisista käy kurssin loppuun ja saa asunnon?

Näihin kysymyksiin pyrin saamaan vastauksia suunnittelu- / kehittämispalaverissa ja kyselylomakkeella. Kyselylomakkeessa oli sekä suljettuja että puoliavoimia kysymyksiä. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 76). Opinnäytetyöni tarkoituksena on siis kartoittaa, mitä tietoa nuoret asumisesta tarvitsevat, nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten mielestä, ja miten tätä tietoa voitaisiin heille etukäteen ennaltaehkäisevästi ja mahdollisimman taloudellisesti jakaa. Kurssimuodon selvittyä on tarkoituksena ollut kehittää kurssia kokoajan paremmaksi saamamme palautteen perusteella ja alkaa levittämään tietoa kurssista muihin Nuorisosasuntoliiton paikallisyhdistyksiin.

Tulen käyttämään opinnäytetyössäni tutkimusmenetelmänä Engeströmin toimintatutkimusta. Toimintatutkimus soveltuu hyvin käytettäväksi silloin kun halutaan kehittää jotakin toimintaa käytännön tasolla yhdessä (Töytäri-Nyrhinen 2008, 173) Meillä on käytännön ongelma ja kehittämme yhdessä kurssilaisten ja muiden toimijoiden kanssa uuden formaatin sisältöpalveluihimme. "Toimintatutkimukselle on tunnusomaista toiminnan ja tutkimuksen samanaikaisuus, jolloin pyrkimyksenä on saavuttaa välitöntä käytännöllistä hyötyä tutkimuksesta" (Hyytinen 2006, 37). Tutkimus perustuu vahvasti käytännön maailmaan, mutta tarkoitukseni on teorian avulla nostaa sitä yleisemmälle tasolle. Tarkoituksena on tuoda vastauksia tutkimuskysymyksiin ja jatkuvasti toimintaa arvioiden ja kehittäen, luoda uutta ja parempaa. Kehittäminen etenee sykleittäin, kuten kuvaan kaaviossa 4. Olen kehittämisprosessissa mukana, havainnoin ryhmää ja suunnittelen, arvioin toimintaa, kehitän ja parannan sitä. Toimintaa on kokoajan mahdollisuus jatkaa ja kehittää. (Metsämuuronen 2006, 102; Silvennoinen 2009a; Saari 2009a; 2009b; Hoikkala ym. 2005, 176.)

"Toimintatutkimuksessa on luontevaa yhdistää määrällisiä ja laadullisia menetelmiä " (Heikkinen, Rovio, Syrjälä 2008, 37). Myös Metsämuuronen (2008, 95, 105) näkee, että tutkittavasta asiasta saa enemmän irti kun katsoo sitä monesta eri näkökulmasta. Metsämuuronen mukaan "on selvää, että mitä useampaa tutkimusmenetelmää käytetään, sitä varmempaa on saatu tieto" (2008, 105). Itse olen valinnut pääasialliseksi tutkimusotteeksi laadullisen tutkimuksen jota täydennän määrällisellä osiolla (Metsämuuronen 2008, 254).

Laadullinen tutkimus tarjoaa monia tapoja tutkia ja analysoida asioita. Aineistoa voidaan kerätä haastatteluin tai tutkia aiheesta olevaa materiaalia tai tutkija voi mennä mukaan ihan

konkreettisesti tutkittavaan asiaan mukaan tekemään kenttätutkimusta. Tiedonhankintamethodoina ovat mm. haastattelut ja havainnointi. (Silvennoinen 2009a.) Hankin tutkimustietoa opinnäytetyöhöni havainnoimalla. Havainnointia teen vetämällä itse ryhmää ja havainnoimalla samalla kurssilaisia. Kurssilaisilta kerään tietoja kurssin kehittämistä varten myös palautelomakkeella. Lisäksi kerään luennoitsijoiden havaintoja kyselylomakkeella ja koonneilla yhteisistä suunnittelupalavereista luennoitsijoiden ja ohjausryhmän kanssa. Aineistoni perustuu seuraavaan otantaan: 14 kurssilaista, 10 luennoitsijaa ja 6 ohjausryhmän jäsentä. (Silvennoinen 2009a.) Tammikuuhun 2010 mennessä olen kerännyt aineistoa 30 ihmiseltä ja katson, että saturaatiopiste on nyt saavutettu kurssilaisten osalta, koska samat vastaukset ovat alkaneet toistumaan. Saturaatiopiste kuvaa tilannetta, jolloin samat vastaukset alkavat toistumaan, eikä enää mitään uutta tietoa ole kyselyllä saatavissa (Metsämuuronen 2008, 221). Toisaalta taas luennoitsijoilta ja ohjausryhmäläisiltä tulee jatkuvasti uusia kehittämisehdotuksia palauttekoontumisilla, joten kehitystyö tulee jatkumaan sykleinä vielä tulevaisuudessakin. (Silvennoinen 2009a; 2009b.)

Kvantitatiivinen tutkimus etenee prosesseissa seuraavalla tavalla: Ensin tehdään tutkimussuunnitelma. Sen jälkeen luodaan tutkimusasetelma, eli määritellään tutkimusongelma, aineisto ja menetelmät. Tutkimusta tehdessä pitää huomioida validiteetti, reliabiliteetti, objektisuus, tehokkuus, taloudellisuus, avoimuus, tietosuoja, hyödyllisyys ja käytettävyys ja lisäksi täytyy pitää huolta aikataulusta. Nuo tutkimuksen teossa huomioitavat asiat sopivat pitkälti myös kvalitatiiviseen tutkimukseen. (Heikkilä 2004, 22 - 23, 26; Saari 2009b.) Omassa opinnäytetyössäni käytän kvantitatiivista tutkimusmenetelmää kyselylomakkeiden muodossa. Olen suunnitellut kyselylomakkeet, joilla palautetta ja tietoa kerään. Kyselylomakkeen kysymykset olen rakentanut niin, että saan siitä vastauksia, joiden perusteella voimme kehittää kurssia eteenpäin ja saada vastauksia tutkimuskysymyksiin. Osan lomakkeista saadusta palautteesta kerään avoimilla kysymyksillä ja osan strukturoidusti, eli vastaajat voivat vain vastata ennalta annettujen vaihtoehtojen mukaan. (Metsämuuronen 2006, 134-135; 2008, 106; Saari 2009a.)

Validiteetin ja reliabiliteetin toteutumisen varmistan kysymysten asettelulla ja sillä, että kaikille kurssilaisille kysymykset ovat aina samat joka luennon jälkeen. Myös kurssin lopuksi kerätty palaute kurssilaisilta ja luennoitsijoilta, kerätään aina samanlaisella kyselylomakkeella. Kurssilaisilta palautteet kerätään nimettöminä. Vastaukset kokoan sellaisinaan ja kirjaan ne näkymään sekä luennoitsijoille että ohjausryhmälle. Olen käynyt vastaukset läpi kaksi kertaa lisäksi yhdistyksessämme työharjoittelussa ollut opiskelija kävi ne läpi kerran, eli katson siltä osin että vastausten kokoaminen on ollut luotettavaa. Tein itse työn, eli taloudellisia kustannuksia ei tullut. Eettisyyden huomioin niin, että en kirjaa tähän työhöni mitään nuorten omia kommentteja, joista heidät mahdollisesti voitaisiin tunnistaa.

Tilastoa teen lomakkeen perusteella mm. siitä kuinka moni sai kurssilta uutta tietoa tai kuinka moni olisi kaivannut lisää tietoa ja kuinka moni oli tyytyväinen tai tyytymätön kurssiin. Kurssilaiset voivat vastata kyselyyn asteikolla 1-5 tai suoraan vaihtoehdoista kyllä tai ei. Lisäksi tilastoin rahoittajataholla näkymään sen, kuinka monta nuorta oli mukana, kuinka moni heistä kävi kurssin kokonaan ja kuinka moni sai asunnon kurssin käytyään.

4. Kehityssykli kurssin suunnittelusta ja kehittämisestä

Kurssin suunnittelu ja kehittäminen on edennyt Engeströmin (2004) oppimissyklin mukaan. Kaavioon 4 olen kuvannut tuota sykliä Erkki Saaren luentomateriaalin pohjalta. Sykli on edennyt näin: Olemme luoneet mallin, jonka olemme ottaneet käyttöön. Sitten olemme arvioineet, onko se vastannut hypoteesiimme ja miettineet jälleen, miten sitä vielä voitaisiin parantaa. Kuvaus syklin etenemisestä kurssin osalta löytyy kaaviosta 4. (Engeström 1995, 146-147, 149-150. Saari 2009a; Metsämuuronen 2006, 103.) Arviointi on kulkenut koko hankkeen ajan sen rinnalla ja näin toimintaa on voitu parantaa aina uudestaan ja uudestaan koko projektin etenemisen ajan, kuten kaaviosta 4 käy ilmi. (Ihme 2009, 85; Peavy 2006, 20.) Olemme olleet avoimia uudelle ja suhtautuneet asioihin ajatuksella: miksipä ei?, mikä on antanut luovuudelle ja innovatiivisille ajatuksille vapautta (Hellbom, Mauro & Salo 2006, 59). Keskeisiä tekijöitä syklin edetessä ovat olleet palautteen perusteella tehty suunnittelu ja kehittämispäätökset, itse kurssin toteutus ja arviointi (Räsänen 2002, 52). Tämä kaikki on edellyttänyt toimijaverkostolta vuorovaikutuksellista yhteistyötä (Työturvallisuuskeskus 2008, 20). Koko ajan punaisena lankana on ollut ratkaisukeskeinen ajattelu, mikä on johdattanut meitä eteenpäin tavoitteista ratkaisuihin (Mannström-Mäkelä & Saukkola 2008, 48).

taululla uuteen tilanteeseen kun tulot ovat yllättäen pienemmät. Myös pikavippi ansaan joutuneita nuoria olen ohjannut velkaneuvonnan luennoille. (Lehtonen & Salonen 2008, 101.)

6 Ahaa-kurssin suunnittelu alkaa

Ahaa-kurssin suunnittelu alkoi keväällä 2008. Seuraavaksi kuvaan tätä alkuvaiheen suunnittelutyötä.

6.1 Idea, josta lähdettiin liikkeelle

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry oli hakenut Raha-automaattiyhdistykseltä avustusta projektille, jonka tarkoituksena oli tuottaa sellaista asumisneuvontaa, joka auttaa nuoria asujia heidän elämäntilanteessaan ensiasuntoon muutettaessa. Samalla projektin tarkoituksena oli ennaltaehkäistä yleisimpiä ensiasumisen ongelmia tiedotuksen, neuvonnan ja ohjaamisen avulla niin sanotuin aktiivisen kansalaisjärjestötoiminnan keinoin. Lisäksi pyrittiin paremmin fokuoimaan erilaisen tuen tarpeessa olevien nuorten palvelutarjontaa niin, että varsinaiseen tuettuun asumispalveluun ei ohjautuisi neuvonnan ja palveluohjauksen keinoin autettavia nuoria. (Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen avustushakemus vuosille 2008-2010.)

Hyvinkään työvoiman palvelukeskuksen työkoordinaattori Aki Leinonen otti minuun yhteyttä huhtikuussa 2008. Hänellä oli idea asumisen tukemisesta ryhmämuotoisesti. Projektin eteneminen lähti liikkeelle tuosta ideasta ja aloin koota hyvinkääläisiä toimijoita yhteen kehittämään ryhmässä tätä uutta yhteistä innovaatiota, jonka lopulliseksi muodoksi muotoutui sitten asumisen kurssi nimeltä: Ahaa-kurssi, avaimia arjen hallintaan. (Hämäläinen & Taipale 2007, 8.)

6.2 Aamupalakokous

Ensimmäinen kokous asian tiimoilta järjestettiin hyvinkääläisille toimijoille 30.4.2008. Kokouksen tarkoituksena oli lähteä tunnustelemaan muiden ammattilaisten mielipiteitä hypoteesiimme, kartoittaa heidän näkemyksiään, ideoita ja aiheita, sekä pohtia yhdessä mitä tahtoja kaivattaisiin vielä mukaan. Ahaa-kurssilla ei vielä silloin ollut virallista nimeä vaan suunnittelu vaiheessa olevasta kurssista puhuttiin nimellä ryhmämuotoinen asumisen tuki.

Aamiaiselle osallistui ihmisiä seuraavista paikoista: Työvoiman palvelukeskuksesta sosiaalityöntekijä Eija Rimpioja ja yksilövalmentaja Marja-Liisa Penttilä, Nurmijärven työttömien yhdistyksestä työsuunnittelija Katariina Soihtu, Hyvinkään Seudun Mielenterveysseurasta asumisen tukitoiminnan koordinaattori Liisa Nieminen, Hyvinkään seurakunnasta diakoni Anu

Valkama ja erityisnuorisotyöntekijä Niina Laurén. Hyvinkään A-klinikalta oli mukana sairaanhoitaja Minna Palmunen, Hyvinkään kaupungin velkaneuvonnasta talous- ja velkaneuvoja Esko Mäkitalo. Hyvinkään kaupungin sosiaalikeskuksesta oli vs. johtava sosiaalityöntekijä Kirsi Solmari ja Kiinteistöosakeyhtiö Hyvinkään Nuorisoasunnoista isännöitsijä Juhani Nordlund. Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksestä olivat mukana asumisohjaaja Kaisa Näsman ja toiminnanjohtajana minä.

Jatkossa tulen puhumaan näistä toimijoista toimijaverkostona. Tässä meidän toimijaverkostossamme on toimijoita kunnan palveluksessa olevista aina kolmannen sektorin toimijoihin, kuten kaaviosta 2. käy ilmi. Yhtenä työnjaon organisointimuotona ovat verkostot, minkä katsotaan olevan yleisin rinnakkaiskäsite kumppanuudelle. Verkostossa toimijoiden suhteet ovat usein poikkihallinnolliset, eli yhteistyösuhteet ovat sekä vertikaalisia, hierarkkisesti eritasoisia, että horisontaalisia, jolloin toimijat ovat samalla tasolla, mutta tehtäviltään ja toimivaltaltaan erilaisia. (Hautaluoma ym.2009,121; Kultalahti 2010)

Aamupalakokoukseen oli kutsuttu ihmisiä keskustelemaan ryhmämuotoisesta asumisen tukemisesta. Mitään valmista mallia meillä ei tähän ollut, joten lähdimme liikkeelle siitä, että aloimme kokouksessa heitellä ilmaan ajatuksia siitä, mitä kutsu saapua kokoukseen ja nimi ryhmämuotoinen asumisen tuki oli muissa toimijoissa herättänyt. Ihmiset olivat pohtineet mm. voisiko tästä olla tueksi isännöitsijöille? Keille olisi tarkoitettu, eli mikä olisi kohderyhmä? Mitä kaikkea käsite ryhmämuotoinen asumisen tuki voisi sisältää? Olisiko lopullinen malli jonkinlainen asumiskurssi, josta saisi työkirjan, jonne merkittäisiin kaikki mihin on osallistunut? Voisiko ryhmä toimia asumisohjauksen paikkana?

Aika nopeasti alkoi hahmottua, että kyseessä voisi olla jonkinlainen asumiskurssi. Kurssilla voitaisiin käydä läpi järjestyssääntöjä, ja siellä voitaisiin myös puuttua kriiseihin. Olisiko mahdollista luoda malli, jonne ohjata kun asumisessa tulee ongelmia, huomioiden kuitenkin se, että kyseessä tulee olla ennaltaehkäisevää, varhaista puuttumista. Jokin osa kurssista voitaisiin järjestää niin, että se olisi henkilökohtaisesti räätälöityä.

Kaikki aamiaiselle osallistuneet olivat sitä mieltä, että asunnottomia ihmisiä on Hyvinkäällä paljon. Tällaisen kurssin järjestäminen koettiin mielekkääksi ja tarpeelliseksi ja aloimme miettiä, miten tätä voitaisiin lähteä kehittämään eteenpäin niin, että asiakas on tässä se oleellinen tekijä. Pohdittiin jonkinlaisen ideariihen perustamista ja mietittiin vastuuihmiä.

6.3 Suunnitteluvaihe

Tässä vaiheessa eri toimijat avasivat muille omaa työtään ja kertoivat mitä sellaista jo tekivät, jota voisi hyödyntää kurssiohjelmassa. Seurakunnan edustajat kertoivat, että seurakunnassa annetaan taloussuunnitteluun apua. He antavan neuvon, että vuokra pitää maksaa ensin, neuvovat ruokalaskun seurannassa ja siinä mistä kannattaa ostaa ja mitä. Heidän näkemysensä mukaan kurssille oli tarvetta, koska asiakkaita löytyy. Seurakunnan edustajat ja velkaneuvonnan työntekijä näkivät, että lainat, luotot, sakot ja pikavipit ovat ihmisille ongelmia. Todettiin että kurssilla voisi olla taloussuunnittelua ja asenne puolen kasvatusta.

A-klinikka toi esiin sen, ettei nuorilla ole välttämättä edes tietoa, mitä kotiin pitää hankkia. Kurssilla voitaisiin käydä läpi sitä, mitä pitää ihan ensiksi omaan kotiin hankkia ja mistä. Yleisellä tasolla pohdittiin kavereita, joiden mukana tulee helposti järjestyshäiriöitä ja siitä seurauksena ovat varoitukset ja lopulta ehkä asunnon menettäminen.

Isännöitsijä nosti esiin asuntojen tarkastuksen ja siisteyskasvatuksen tärkeyden. Nuorille tulee antaa tietoa siitä, millaisia välineitä tarvitaan asunnon siistinä pitämiseen ja miten asunto siivotaan. Hän toi esiin myös ajatuksen, että nuorille voisi tarjota kurssille osallistumiselle porkkanaa: Käy kurssi ja saat asunnon. Asumiskurssin läpikäytyään nuori voisi vaikka saada lahjaksi siivoussetin. Työkirjaan voitaisiin kirjata mitä kaikkea kurssi on sisältänyt.

Sosiaalitoimi kertoi, että heillä on 20 nuorten tukiasuntoa. Sosiaalitoimi näki, että kotirutiinien opettelu olisi tärkeää esim. imurointi, ruoan laittaminen, laskujen maksaminen jne. Tässä yhteydessä keskusteltiin myös siitä, että nuoret tarvitsevat tietoa Kelasta ja sosiaalitoimesta. Hyvänä ideana nähtiin se, että psykiatrinen puoli saataisiin mukaan. Yhteenvetona todettiin, että tarvetta tuollaiselle ryhmälle on, asiakkaita löytyy. Lopuksi pohdimme vielä osallistutaanko kurssille jollakin lähetteellä, velvoitettuna vai vapaaehtoisesti. Asian mietintä jäi kesken.

6.3.1 Asia etenee

Vastuuihmiseksi, koollekutsujaksi ja projektin organisaattoriksi aloin minä, koska meillä oli jo olemassa rahoitus ennaltaehkäisevälle asumisneuvontatyölle. Pyysin jokaista tahoa ilmoittamaan, miten voisi mukaan lähteä esimerkiksi, millä aiheella tai kokoonpanolla. Jokaisesta tahosta pyysin nimeämään vastuuhenkilön, jolle sitten jatkossa menisi kaikki posti Ahaa-kurssin tiimoilta ja joka sitten informoisi omaa organisaatiotaan kurssin tiimoilta.

Lähetin toimijaverkostolle seuraavat kysymykset: Jokainen nyt mukana oleva taho voisi keskuudessaan pohtia millä resurssilla voisi lähteä mukaan ja mitä aiheita siellä voitaisiin käsitellä? Näin saadaan selville mahdolliset teemat ja nähdään, monta toimijaa on lähdössä mukaan. Samoin toivon tietoja mahdollisista muista toimijoista, ketkä vielä voisivat olla tässä mukana? Millaisella laajuudella juuri teidän organisaatiollanne olisi mahdollisuus sitoutua tähän? Ideana on se, että mitä enemmän toimijoita saadaan mukaan, sitä vähemmän panosta yksittäiseltä taholta kurssi vaatii. Vastauksia pyysin heiltä ennen seuraavaa kokousta.

6.3.2 Toinen suunnittelukokous

Toiseen kokoukseen 29.5.2009, joka pidettiin Hyvinkään Hämeenkulmassa, osallistui ihmisiä Hyvinkään A-klinikalta, Hyvinkään velkaneuvonnasta, Kiinteistöosakeyhtiö Hyvinkään Nuorisosunnoista, Hyvinkään sosiaalipalveluista, Hyvinkään Seudun Mielenterveysseurasta, Hyvinkään Työvoimanpalvelukeskuksesta, Nuorten työpajalta ja Hyvinkään Nuorisosasuntoyhdistyksestä.

Tässä kokouksessa lähdettiin hakemaan päätöksiä. Päätettiin kohderyhmä, eli nuoret 17-28-vuotiaat, ja luentorunko, joka koostui kahdestatoista viikosta, niin että kurssille voisi tulla mukaan nonstopina. Osa ajasta käytettäisiin luento- ja toiminnalliseen osuuteen, josta jäljellä olisi vielä lopuksi mahdollisuus keskustella omista asioistaan henkilökohtaisesti. Päätettiin, että nuoren esittämä kysymys voidaan myös kirjata ylös ja luvata palata asiaan tietyn ajan kuluessa. Porkkanana toimisi asumisen jatkuminen tai asuman pääseminen. Kurssille osallistujia saisi työkirjan tai passin, johon olisi käynnit merkitty. Ryhmäkooksi määriteltiin 6+6 ryhmä, joka mahdollistaa näin myös kriisiin reagoimisen. Aloitusaikatauluksi sovittiin syyskuu - lokakuu vuonna 2008.

Mukaan lähtevät tahot olivat jo ilmoittaneet minulle mitä kurssilla voisi tarjota. Liitin kokoukseen nuo alustavat suunnitelmat teemoista ja siitä kuka mitäkin voisi kertoa. Seuraavaksi esittelen joitakin kokouksessa käsiteltyjä ideoita:

- Mitä kukin instanssi voisi tarjota tälle kurssille/ryhmälle?

”Diakoniatyön teemana voisi olla yksinkertaisesti diakoniatyön palveluista kertominen. Lisäksi toisimme luonnollisesti esille ns. toivon näkökulmaa ts. että elämä on itsessään arvokas ja että eri tahojen yhteistyöllä voidaan löytää avaimia arjen hallintaan ja elämään toivoa ja mielekkyyttä”.

"Velkaneuvojana voisin vetää tapaamisen, jossa kertoisin laskujen maksamiseen käytännöstä ja erityisesti siitä, mitä tapahtuu, kun/jos lasku jää maksamatta. Läpi käytäisiin eri perinnän vaiheet ja tavat, sekä niistä aiheutuvat ylimääräiset kulut. Lopuksi käytäisiin läpi, mitä on tehtävissä vielä silloin, jos velkaantuminen on jo ongelma."

"Olisin valmis tekemään toiminnallisen tuokion nuorille, jossa nuorten on mahdollisuus miettiä ja suunnitella asunnon sisustaminen, ja tietenkin mitä huonekaluja, tavaroita tms. on tarpeellista hankkia uuteen asuntoon."

- Ketkä muut tahot voisivat olla tässä mukana?

"Seurakunnan nuorisotyö / erityisnuorisotyö."

"Psykiatrinen yksikkö (Tallimiehenkatu), seurakunta, Martat."

"Uusi etsivätyö (Hämeenkulmassa), miten voisi olla tässä mukana? Miten nuoriso- ja liikuntapalvelut voisivat tuoda omia työmuotojaan esiin?"

"Haluaisimme mukaan liikuntapalvelut kertomaan Hyvinkään harrastusmahdollisuuksista ja poliisin kertomaan ilkeistä, Tärkeinä teemoina pidettiin myös ravintotietoutta, terveysasioita ja äitinä 34 vuotta olleen kommentteja."

- Mikä ajankohta päivästä olisi paras?

"Ajankohtana iltapäivä olisi meille paras, mutta iltakin käy. Aamut ovat hankalia, mutta todennäköisesti sama on myös kurssilaisten kohdalla."

"Aamupäivä paras."

"Iltapäivä/ilta"

- Kuka on vastuuhenkilönä kustakin tahosta?

Jokainen mukaan lähtevä taho ilmoitti vastuuhenkilönsä: Diakoniatyöstä Tuija Mattila, sosiaalitoimesta Reetta Ekström, Työvoimanpalvelukeskuksesta alkuvaiheessa Aki Leinonen, sitten Kirsi Koskinen, A-klinikalta Minna Palmunen, velkaneuvonnasta Esko Mäkitalo ja Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksestä minä.

- Millaisella laajuudella organisaatiostanne on mahdollisuus sitoutua tähän? Ideana se, että mitä enemmän toimijoita saadaan mukaan, sitä vähemmän panosta yksittäiseltä taholta vaatii. Kun mukana on monta toimijaa kehittämässä ja luennoimassa, niin silloin mikään taho ei kuormitu liikaa ja nuoret saavat ohjausta ja neuvontaa suoraan mahdollisimman monelta eri toimijalta. (Onnismaa 2007, 110.)

"Diakoniatyöstä voisi luvata " luennoitsijan, ohjaajan tms. " olemaan mukana kerran kuussa pari tuntia."

"Mielellään sitoutuisimme vain yhteen kertaan kurssin aikana."
A-klinikka

"Kaksi kertaa kurssin aikana mahdollista." Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry

"Kiertävän vuoron mukaan." Sosiaalitoimi

"Työvoimanpalvelukeskus voi sitoutua ryhmän vetämiseen n. joka 6. viikko."

Kokosin nämä yhteen ja sain seuraavat luvut:

A-klinikka voisi pitää yhden luennon kurssin aikana.

Diakoniatyö voisi pitää luennon kerran kuukaudessa aina kaksi tuntia kerrallaan, eli kolum kertaa kurssin aikana.

Velkaneuvonta voisi pitää kaksi luentoa kurssin aikana.

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry voisi pitää kaksi luentoa kurssin aikana. 2 kertaa / kurssi, Mira kerran ja Kaisa Näsman kerran. Itselläni oli myös mahdollisuus osallistua useamminkin henkilökohtaisiin keskusteluihin.

Sosiaalitoimi voisi pitää yhden luennon kurssin aikana.

Näistä kertyi yhteensä 9 kertaan.

Tarkoitus oli luoda siis työväline jonka toimintatapoja me ohjaamme. Aloimme pohtia erilaisia käytännön asioita. Kirjaan pohdintamme tähän suoraan kysymyksinä, joita kokouksessa nousi ja vastauksena perään, miten ongelman ajattelimme ratkaista.

- Miten kurssi saadaan sellaiseksi, että eri tahot tietävät tästä? Päätettiin, että Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry pitää infotilaisuuden kurssista kun malli on valmis. Lehteen juttu kurssista ja esitteitä toimitetaan joka paikkaan.
- Ketkä tätä työvälinettä tarvitsevat? Ihan tavalliset nuoret, nuoret joilla on jokin ongelma asumisessa, isännöitsijät.
- Ruoka, onko mahdollista saada budjetoitua leipää ja kahvia kurssilaisille? Monillakaan tahoilla ei ollut budjetissaan määrärahoja ruoan järjestämiseen, joten päätimme, että se rahoitetaan Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen projektin rahoista.
- Tilat? Työvoiman palvelukeskus uskoi että tilat voidaan järjestää, samoin Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry, päätettiin että aletaan pitää kurssia Hyvinkään Nuorisoasuntojen Lehmustien nuorisoasuntokohteen asukastilassa
- Kuinka pitkä kurssi olisi kokonaisuudessaan? Mietittiin, että ryhmä voisi kokoontua kerta viikkoon, eli yhteen 12 viikon jaksoon sisältyisi 12 kertaa ryhmälle.
- Kuka tekee opintokortin/ passin/työkirjan, jonne leimat? Sovittiin että minä teen tämän.
- Kuka tekee esitteen? Sovittiin että Leinosen Aki tekee esitteen ja laitetaan se sitten kaikille kommentoitavaksi. Minä valitsen kannen kuvan ja vie esitteen painoon. Kustannukset menevät projektin rahoista. Esite on liitteenä 1.
- Toiminnallinen ryhmä, mitä se tarkoittaa? Tässä yhteydessä pohdittiin, että millä tavalla ryhmä voisi olla toiminnallinen. Joka luennon jälkeen voisi olla joku toiminnallinen osuus vaikkapa.
- Jollekin taholle oli ollut epäselvää, mitä tarkoitti ryhmäkoon kohdalla 6+6? Se tarkoittaa sitä, että oli mietitty, jos kurssilla

olisi 6 vakituista kävijää ja paikat kuudelle räätälöidylle nuorelle, siis sellaiselle jotka tulisivat vain niille luennoille, jotka ovat heille tarpeet, kun asuminen uhkaa kriisiytyä tai on kriisiytynyt.

Työvoimanpalvelukeskus toi esiin seuraavia hyviä huomioita: "Kai muodostetaan asumaan pääseville ehkä omaa ryhmää ja niille, joiden asumisen jatkosta on kysymys omansa. Voisiko ohjelmaa mieltä siten, että on tietoisukuja ja jokainen valitsee oman tilanteensa/ tarpeiden mukaan, mihin osallistuu (tai esim. asumispassia varten tietyt, joihin on hyvä osallistua)? Nämä hyvät ajatukset herättivät seuraavia pohdintoja minussa: eli velvoittaisimme osallistumaan vaikkapa 8 kerralle, jotka olisivat pakollisia? Henkilökohtainen valinta ei varmaan toimi, jotkut luennot voisivat olla pakollisia, mutta räätälöidäkö koko kurssi henkilökohtaisesti? " Näihin vastauksiin ja pohdintoihin lopetimme kokouksen ja päätimme että minä ja Aki Leinonen kokoamme näiden asioiden pohjalta mallin kurssista.

6.3.3 Kurssin muodon suunnittelu

Kokoonnuimme Leinosen Akin kanssa kokoamaan ideoita ja luomaan mallia kurssista kesälomien jälkeen. Koonnista tuli seuraavanlainen:

Kohderyhmä: Nuoret 17-28-vuotiaat

Yhden kurssikerran rungoksi mietimme tällaista:

ALOITUS: 30 min, kahvia ja vapaata keskustelua, saapumiset paikalle.

TEEMA: 45 min, luennoitsija kertoo aiheestaan

TAUKO: 15 min

TOIMINTAOSUUS / KEVENNYS: 15 min, luennoitsija voi valita mieleisensä lopetusosan, joku peli, ongelmanratkaisutehtävä, rentoutuminen tms.

YKSILÖAIKA: 15 min mahdollisuus keskustella omista asioistaan kahden

Yht. 2 h

Ryhmäkoko: 6+6, eli kuudelle nuorelle, joilla ei vielä ole asuntoa tai nuori on jo saanut asunnon, mutta tarvitsee selkeästi koko kurssin, ja kuudelle nuorelle joilla on joku kriisitilanne asumisessa päällä. Näille voidaan räätälöidä ja osallistuvat niille kerroille joille tarvetta.

Teemat, päivämäärä luennolle ja luennoitsija löytyvät liitteestä 2.

Koska aloitus oli syyskuun 15. päivä 2008, niin pyysin vastaavia ihmisiä aloittamaan jo nyt nuorten ohjaamisen kurssille ja ilmoittamaan minulle nopeasti jos suunnittelemamme aika-

taulu ei jostain syystä heille sopinut. Aki Leinonen oli tehnyt kurssista esitteen jota suunnitelimme alkavamme jakamaan asiakkaille heti kun aikataulu on vahvistettu. Minä lupasin tehdä kurssipassin johon jokainen luennoitsija kuittaa kurssilaisen käynnit.

Lähdimme siitä liikkeelle, että kun kurssi on ilta aikaan, niin työssäkäyvät asiakkaat pääsevät mukaan. Useammille luennoitsijoille oma vuoro tulisi vain kerran ennen joulua.

Paikkana on Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen asukastila osoitteessa: Lehmustie 10, Hakala. Päätimme, että minä olen paikalla joka kerta. Olen toimistossa ja hoidan tarjoilut eli järjestän tilaan kahvia, keksejä ja leipää. Huolehdin ovien avaamisesta ja tilojen varustamisesta tietokoneella ja videotykillä. Kustannukset hoidetaan alustavasti yhdistyksen ennaltaehkäisevän asumisneuvonta projektista.

Sovimme myös mitä tapahtuu jos luennoitsija sairastuu. Silloin hän ottaa yhteyttä oman organisaationsa vastuuhenkilöön, joka järjestää toisen luennoitsijan. Kurssille ilmoittaudutaan ohjaavan tahon kautta ja ilmoittautumiset otan vastaan minä.

Jos jollakin nuorella tulee joku kysymys joka ei kuulu kyseisen luennoitsijan aiheeseen, niin luennoitsija voi ottaa kysymyksen ja kysyjän yhteystiedot ylös ja toimittaa nämä sille luennoitsijalle jonka alle kuuluvat, joka sitten vastaa nuorelle.

Samalla huomattiin, että kurssille tulee saada jokin oma toimiva nimi. Koska esitteet tuli saada painoon mahdollisimman pikaisesti, pyydettiin mukana olevilta toimijoilta nimiehdotuksia. Tämän jälkeen Leinosen Akin ja minun kokooma malli lähti lausuntokierrokselle ja lopullinen malli ja suunnitelma tehtiin sitten vielä muilta toimijoilta tulleen palautteen mukaan. Liikuntatoimen osuus muuttui vielä, kun Hyvinkään Laurean YAMK:n opiskelijat järjestivät viimeisen kerran.

7 Ensimmäinen malli kurssista

Kurssin kohderyhmänä ovat hyvinkääläiset 17-28-vuotiaat nuoret. Nuoret, jotka ovat itsenäistymässä ja kiinnostuneita ensimmäiseen omaan vuokra-asuntoon muuttamisesta. Kurssille pääsyn edellytyksenä ei ole se, että nuori asuu Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen omissa nuorisoasuntokohteissa, vaan kurssi on tarkoitettu kaikille hyvinkääläisille nuorille. Lisäksi kurssille voidaan ohjata räätälöidysti nuoria joiden asuminen uhkaa kriisiytyä.

Kurssin tavoitteena on antaa nuorille jo etukäteen tietoa asumisesta ja kaikesta siihen liittyvästä, jotta siinä vaiheessa kun he muuttavat ensimmäiseen omaan vuokra-asuntoonsa, he ovat tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Samoin nuoret saavat kurssilla tiedon siitä,

mitä kaikkea muuta liittyy itsenäiseen asumiseen kuin vain se, että asunto on. Pyrkimyksenä on siis ollut ennaltaehkäisevästi vahvistaa kokonaisvaltaisesti nuorten asumisvalmiuksia ja luoda paikka, josta saa tarvittaessa apua ja neuvoja, kun on jo kahahtanut kiville, jotta asumisen jatkaminen onnistuisi. (Lehtonen & Salonen 2008, 4.)

Kurssin aiheina ovat mm. ravinto, liikunta, päihteet, elämän kriisit, velka-asiat, toimeentulokiasioita, työllistyminen, asumisen perusteet, kodinhoito ja arjessa jaksaminen. Kurssilla esitellään myös eri toimijoiden palvelutarjontaa. (Esite Ahaa-kurssista). Liite luentorungosta löytyy liitteenä 2: ensimmäisen Ahaa-kurssin ohjelma. Jokaisen luennon jälkeen varasimme nuorille aikaa henkilökohtaiseen keskusteluun luennoitsijan kanssa. Näin nuori voi keskustella henkilökohtaisella tasolla omista asioistaan ja saada niihin yksilöllisiä juuri hänelle sopivia neuvoja. (Mahlamäki, Reijonen & Strandén 2008, 62.)

Kurssin sisällön kuvaan tässä niin, että kerron luennoitsijat ja tahon joka luennosta vastaa, sekä aiheen jota käsitellään kullakin luennolla. Hankkeen tavoitteet olen kertonut yllä, ja nyt kuvaan sen millä tavalla yritämme tavoitteeseen päästä, eli toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi luentojen avulla (Löow 2002, 25).

7.1 Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry

Luennon aluksi minä kerron kurssista ja käytännönasioista. Sen jälkeen pidän kurssilaisille asumis-infon asumisen ABC materiaalilla lisäten siihen omaa materiaaliani. Osuudessani kerron siitä, mitä pitää ottaa huomioon jo ennen muuttoa omaan asuntoon. Puhun vuokralaisen oikeuksia ja velvollisuuksia. Käyn läpi mm. asioita mitä pitää muistaa muuttaessaan, kerron vuokravakuudesta, vuokrasopimuksen kestosta, muuttoilmoituksesta ja vakuutuksien ottamisen tärkeydestä. Kerron irtisanomisesta, hädöstä ja purusta, eli myös tilanteista kun kaikki ei menekään suunnitellusti. (Pitkänen 2004, 17, 22-27, 36,38-39; Nuorisoasuntoliitto 2009.)

Luennosta käyttää toisen puoliskon yhdistyksen asumisohjaaja Kaisa Näsman. Hän kertoo siitä mitä kaikkea asuntoon pitää hankkia ja puhuu kodin siisteydestä. Myös hän käyttää omassa osuudessaan asumisen ABC- materiaalipakettia. Kaisa juttelee nuorten kanssa siitä mitkä ovat ensisijaiset asiat mitä kotiin kannattaa hankkia, mistä tavaroita kannattaa kysellä ja hakea, kuten oma koti, sukulaiset ja kirpputorit. Kaisa myös kertoo mitä tarvitaan omaan asuntoon ja miten koti pidetään siistinä ja kunnossa. (Pitkänen 2004, 43-45, 48; Nuorisoasuntoliitto 2009.)

7.2 Hyvinkään A-klinikka: Riippuvuudet ja ravinnon merkitys

Hyvinkään kaupunki tarjoaa päihdepalveluissa Hyvinkään A-klinikan palveluita. A-klinikka on avohoitoyksikkö ja se on tarkoitettu eri riippuvuuksien kanssa kamppailevien ihmisten ja heidän läheistensä hoitoon. Riippuvuuksia, joita A-klinikalla hoidetaan, ovat mm. päihde-, peliksi- ja internetriippuvuudet (Hyvinkään kaupunki 2009b). Hyvinkään A-klinikalta luennoitsijoina toimivat kurssilla sairaanhoitaja Minna Palmunen ja terveydenhoitaja Kirsi Mankila.

Gossopin (1989) mukaan riippuvuudesta voidaan puhua silloin, kun ihmisellä on voimakas halu johonkin, hänellä on heikentynyt halu hallita tätä asiaa, hän kokee epämiellyttävänä tilanteen, jos ei voi jatkaa toimintaa ja hän jatkaa toimintaa vaikka siitä aiheutuisi ongelmia hänelle (Hynynen 2005, 10). Oman työurani aikana olen huomannut, että nuorilla voi olla mm. seuraavia riippuvuuksia: päihde-, lääke-, peli- tai läheisriippuvuus, riippuvuus ruoan ahmimiseen tai syömättömyys, mistä tullaankin syömishäiriöihin. Suunnitteluvaiheessa näimme tärkeäksi, että näistä riippuvuuksista puhutaan nuorten kanssa ja heille kerrotaan mistä apua voi saada.

Koska syömishäiriöt nousivat esiin, päätimme yhdistää tähän samaan luentokertaan terveydenhoitajan kertomana luennon ravinnon merkityksestä. Ulkonäön ihannointiin painottuva yhteiskuntamme on aiheuttanut sen, että syömishäiriön kourissa kamppailee noin 20 % nuorista naisista ja se on yksi yleisimmistä ja vakavimmista mielenterveyden ongelmista. (Hällström 2009, 9, 97.) Luennolla käydään läpi erilaisia syömishäiriöitä mutta paneudutaan myös oikeaoppiseen terveelliseen syömiseen, sekä miten ruokaa kannattaa hankkia ja tehdä. Tekemällä ruokaa itse ja suunnittelemalla ostoksensa etukäteen säästää (Pitkänen 2004, 74).

7.3 Hyvinkään kaupungin liikuntapalvelut: Liikunnan merkitys

Liikuntapalvelut järjestää ohjattua liikuntaa lapsille, nuorille, ikääntyville ja erityisryhmille Hyvinkäällä. (Hyvinkään kaupunki 2009a.) Liikunnanohjaaja Markus Herranen kertoo omalla luennollaan liikunnan merkityksestä ja siitä mitä kaikkea voi harrastaa. Harrastuksissa tulee huomioida myös hyötyliikunnan merkitys ja yhdessä oleminen, ilman välttämätöntä suorituspainetta. Harrastusten kautta tulee luonnollinen väylä löytää uusia ystäviä ja rytmiä elämään. (Hällström 2009, 87; Pitkänen 2004, 92.) Markuksen luennolla on luennon lisäksi toiminnallinen osuus. Viimeksi hän vei nuoret harrastamaan seinäkiipeilyä. Nuoret olivat todella innostuneita hänen luennostaan ja sinne oli pyrkimässä myös nuoria jotka eivät edes kurssille muuten ole osallistuneet.

7.4 Hyvinkään työvoiman palvelukeskuksen palvelut ja Hyvinkään kaupungin sosiaalipalvelut.

”Työvoiman palvelukeskus (TYP) tarjoaa palveluitaan asiakkaille, joiden työttömyys on pitkitynyt tai uhkaa pitkittyä ja jotka tarvitsevat moniammatillista tukea. Asiakkaaksi tullaan työvoimatoimiston tai sosiaali- ja terveydenhuollon läheteellä” (Hyvinkään kaupunki 2009e). Kirsi Koskinen kertoo kurssilla nuorille työvoiman palvelukeskuksen toiminnasta ja sen palvelutarjonnasta.

Samana iltana sosiaalipalveluiden nuorten tiimi sosiaaliohjaaja Reetta Ekström kertoo toimentulotuesta, perusosan alentamisesta ja tukihenkilötoiminnasta. ”Sosiaalipalveluiden toiminta-ajatuksena on huolehtia kuntalaisten sosiaalisen hyvinvoinnin, perusturvallisuuden ja toimentulon toteutumisesta” (Hyvinkään kaupunki 2009c).

7.5 Pohjois-Uudenmaan Työ- ja elinkeinotoimisto, Hyvinkään toimipaikka: Miten töitä haetaan ja miten valmistua työhaastatteluun?

Työ- ja elinkeinotoimistot ovat henkilö- ja työnantaja-asiakkaita varten. Työ- ja elinkeinotoimistot toimistot eivät keskity vain työllistämiseen vaan tarjoavat myös mm. seuraavia palveluita asiakkailleen: ammatillisen kehittymisen palveluita, yrittäjyysneuvontaa, rekrytointipalveluja ja tukea henkilöstön vähentämistilanteissa. ”Asiantuntijat opastavat työnhaussa, tarjoavat työmahdollisuuksia ja auttavat henkilökohtaisten suunnitelmien laadinnassa” (Työ- ja elinkeinotoimisto 2009).

Kokemukseni mukaan aika moni työttömäksi joutuva nuori jää aluksi vaan kotiin, vaikka hänen tulisi mennä mahdollisimman pikaisesti ilmoittautumaan työvoimatoimistoon työttömäksi työnhakijaksi. Työvoimatoimistossa tehdään hänelle työnhakusuunnitelma. Työttömän nuoren kannattaa hyödyntää kontaktejaan, kysellä töitä kavereiden työpaikoista, sukulaisilta ja tuttavilta. Lisäksi kannattaa aktiivisesti käydä osoitteessa www.mol.fi katsomassa avoimia työpaikkoja ja tehdä hakemuksia joka suuntaan. Sari Kanerva työvoima- ja elinkeinotoimistosta kertoo töiden hakemisesta ja neuvoo työhakemusten tekemisessä. Hän kertoo myös mitä kaikkea pitää huomioida työhaastatteluun mennessä. (Pitkänen 2004, 17-18.)

7.6 Hyvinkään kaupungin velkaneuvonta

Kunnat järjestävät maksutonta velkaneuvontaa. Hyvinkään kaupungin velkaneuvonnan palvelujen piiriin voivat hakeutua ylivelkaantuneet ihmiset. Velkaneuvontaan voi ottaa yhteyttä jos tuntuu, ettei enää yksin löydä ratkaisuja talousvaikeuksiinsa. Siellä etsitään yhdessä vaihtoehtoja tilanteeseen kartoittamalla asiakkaan tulot, menot ja velat. Velkaneuvonta on todella

kysytty palvelu ja jonot sinne ovat pitkät. Meillä on ollut todellinen etuoikeus saada velkaneuvonta peräti kahdelle luentokerralle. Samalla myös nuoret ovat päässeet keskustelemaan henkilökohtaisesti omista talousongelmistaan luennon jälkeen yhdessä luennoitsijan kanssa. (Pitkänen 2004. s. 115; Hyvinkään kaupunki 2009d.)

Hyvinkään kaupungin velkaneuvonnasta on luennoimassa Esko Mäkitalo kahtena iltana kurssin aikana. Ensimmäisen illan aiheena on kotitalouden budjetin laadinta, menojen kirjaaminen ja seuraaminen. Esko opettaa laatimaan budjettia, eli kirjaamaan omat tulot ja menot. Budjettia tehtäessä huomioidaan pakolliset menot esim. vuokra, sähkö, vesi ja ruoka ja vasta sen jälkeen katsotaan kuinka paljon rahaa jää esim. lehtiin ja harrastuksiin. Nuoren on jo hyvissä ajoin opittava suunnitelmallista rahankäyttöä. (Isotalo & Kinnunen 2004, 84-85.)

Toisen illan aiheena on maksujen maksamisen käytäntö ja mitä tapahtuu kun lasku jää maksamatta. Lisäksi Mäkitalo käy läpi perinnän eri vaiheet ja tavat ja niistä aiheutuneet ylimääräiset kulut. Luennolla käydään myös läpi mitä on tehtävissä vielä silloin, jos velkaantuminen on jo ongelma.

7.7 Hyvinkään seurakunnan diakoniatyö: Mistä voimia arkeen?

Kirkolliskokous on kirkkolain (1054/93) 2 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla hyväksynyt kirkkojärjestyksen seuraavasti: "Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta" (Finlex 2010). Hyvinkään seurakunnan diakoniatyön palveluita ovat mm. keskusteluapu, talousneuvonta- ja tuki, asiointiapu, kotikäynnit, retket ja leirit (Hyvinkään seurakunta 2009).

Kaikkien ihmisten, myös nuorten, elämään kuuluu vaikeuksia ja suruja. Meille annetaan elämässä pärjäämiseen erilaisia valmiuksia. Kun asuu yksin voi kokea itsensä yksinäiseksi ja itsekseen omia asioitaan miettiessään voivat ajatuksen ajautua oravanpyörään ja voi vajota lohduttomuuteen. Jotta elämässä selviää eteenpäin myös huonompina aikoina, täytyy ihmiselle kasvaa taito päästä yli vaikeiden aikojen ja säilyttää usko parempaan huomiseen. (Isotalo & Kinnunen 2004, 126-128.) Positiiviselle elämänasenteelle ovat tunnusomaisia myönteisyys, hyvä itsetunto, elämänhallinta ja hyvät ihmissuhteet (Hentinen, Iija & Mattila 2009, 16). Luennolla diakoniatyöntekijä Tuija Mattila antaa nuorille eväitä tähän keskustellessaan ryhmän kanssa arjessa jaksamisesta.

7.8 Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura (Hymise) ry: Kriisit.

Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura ry on Suomen Mielenterveysseuran paikallisjärjestö. ”Se edistää mielenterveyttä kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan, kriisityön ja muun ammatillisen toiminnan keinoin” (Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura ry 2009).

Hyvinkään Seudun Mielenterveysseuran työntekijä Liisa Nieminen keskustelee erilaisista kriiseistä nuorten kanssa. Nuoret voivat kokevat elämässään hyvinkin erilaisia kriisejä. On elämänkriisejä ja kehityskriisejä sekä valitettavasti myös äkillisiä kriisejä. Poikkeustilanteeseen liittyy aina kriisi ja nuoruus on aikaa johon poikkeustilanteita kuuluu mielestäni paljon. (Kantanen ym. 2009, 9.) Jotta ihminen kokee elämänsä merkityksellisenä, on tärkeää, että hän voi henkisesti hyvin (Hentinen, Iija & Mattila 2009, 15).

Kriisi määritellään kirjassa Hädän hetkellä, psyykkisen ensiavun opas tilanteeksi, jossa elämässä tapahtuu suuri muutos joka on niin kuormittava, että joudutaan ottamaan käyttöön voimavaroja ja alkamaan sopeutua muutokseen (Kantanen ym. 2009, 9). Kirja kriisit ja työyhteisöt puolestaan määrittelee kriisiksi tilanteen jossa tärkeät arvot ja päämäärät ovat uhattuina ja päätöksiä leimaa aikapaine sekä huomattava epävarmuus tulevasta kehityksestä (Seeck 2009, 35).

Kun jotain paha tapahtuu elämässä, niin kipeiden tunteiden hautaaminen on huono ratkaisu, koska ko. tunteilla on tapana nousta myöhemmin taas esiin ja kenties vieläkin isompana möykkynä. Jokaisen meidän elämään kuuluu kriisejä ja on täysin normaalia välillä väsyä ja olla surullinen, hieman masentunutkin. Nämä ovat täysin luonnollisia tapoja reagoida kriiseihin. Nuorten on hyvä olla tietoisia tällaisesta luonnollisesta reagoinnista. (Isotalo & Kinnunen 2004, 119.)

7.9 Ensimmäinen kurssi käynnistyy

Kurssi oli nyt valmiiksi suunniteltu ja luennoitsijat sekä aiheet lyöty lukkoon. Kurssilaisten etsintä kurssille alkoi. Kurssin alkamisesta ei tiedotettu muuten kuin suunnittelemassa mukana olevan toimijaverkoston kautta ja myös he olivat ainoita tahoja, jotka alkoivat kurssille syöttää nuoria. Kurssille saatiin viisi osallistujaa ja ensimmäinen asumiskurssi aloitettiin todella nopealla aikataululla.

Ensimmäinen kurssipäivä jouduttiin perumaan, koska kurssilaiset olivat peruneet tulonsa. Seuraavalle kerralle ei tullut yhtään osallistujaa ja silloin päätimme puhaltaa pelin poikki ja keskeyttää kurssin. Olimme hyvin hämmentyneitä. Edelleen kaikki toimijat näkivät kurssin tärkeyden. Aloimme pohtia mikä meni vikaan ja totesimme, että olimme unohtaneet yhden

tärkeän kriteerin: ennaltaehkäisy. Emme olleet tarjonneet kurssia oikealle kohderyhmälle, emmekä tiedottaneet tarpeeksi. Suunnittelukokous pidettiin 19.12.2009. Päätimme keskittyä kurssilaisten rekrytointiin paremmin ja panostaa hakulomakkeen tekemiseen. Kurssi päätettiin käynnistää uudelleen keväällä 2009. Samalla päätimme myös muuttaa luentorunkoa niin, että Hyvinkään Nuorisoyhdistys aloittaa kurssin, jotta tieto kurssia koskevista käytännön asioista saadaan nuorille tiedoksi samalla kertaa.

8 Toinen Ahaa-kurssi

Toinen Ahaa-kurssi alkoi suunnittelukokouksella ja itse kurssi käynnistyi 2.3.2009. Seuraavaksi kerron miten kurssi päätettiin toteuttaa ja miten kurssi käynnistyi. Palautetta kurssista keräsin kurssilaisilta ja luennoitsijoilta.

8.1 Suunnittelukokous 19.12.2008

Kokoukseen osallistui Hyvinkään Työvoiman palvelukeskuksen, Hyvinkään A-klinikan, Hyvinkään Seudun Mielenterveysseuran, Hyvinkään sosiaalipalveluiden ja Hyvinkään Nuorisoyhdistyksen edustajia.

Totesimme, että kohderyhmä pysyy samana eli 17-28-vuotiaat nuoret. Yhden luentokerran aikaa lyhennettiin 30 minuutilla, jolloin yksi kerta kestää 1,5 h. Luento-osuuden jälkeen varattiin edelleen aikaa myös henkilökohtaisille tapaamisille. Kurssin ajankohdaksi valittiin 17.00-18.30, jotta myös työssä käyvät ihmiset pääsevät mukaan.

Ryhmäkoko muutettiin niin, että nyt koko kurssille päätettiin ottaa jo heti alkuun 12 osallistujaa. Kohderyhmä määriteltiin näin: Nuoret joilla ei vielä ole asuntoa tai ovat jo saaneet asunnon, mutta tarvitsevat selkeästi koko kurssin ja nuoret joilla on joku kriisitilanne asumisessa päällä. Viimeksi mainitulle ryhmälle osallistumiskerrat voidaan räätälöidä, eli he osallistuvat vain niille kerroille, joille heillä henkilökohtaisesti on tarvetta. Teemat, uudet päivämäärät luennoille ja luennoitsija löytyvät liitteestä 5. Kurssin tiivistimme nyt 9 kertaan.

Toimijaverkostoa pyydettiin jo nyt etsimään potentiaalisia kurssilaisia kurssille.

Sovimme, että minulta saa tulevaisuudessa hakemukset kurssille. Hakemuksia lupasin samaan aikaan kun esitteet tulevat jakoon. Hakemus Ahaa-kurssille on liitteenä 3. Liitteenä 4 on ilmoitus kurssipaikasta niille, jotka pääsivät kurssille. Esitteet menivät painoon tammikuun 2009 lopussa. Minun vastuullani olevat asiat kerrattiin vielä yhteistyötahoille: Olen paikalla joka kerta ja hoidan tarjoilut (kahvia, leipää), huolehdin ovien avaamisesta jne. Paikkana on Hyvinkään nuorisoyhdistyksen asukastila osoitteessa: Lehmustie 10, Hakala. Kustannuk-

set menevät yhdistyksen ennaltaehkäisevän asumisneuvonnan projektista. Teen asumispassin, jossa on 9 kertaa. Luennoitsija kuittaa luentonsa lopuksi nimikirjoituksen kyseisen luennon ruutuun. Kurssille ilmoittaudutaan ohjaavan tahon kautta ja ilmoittautumiset tulevat minulle. Laitan kurssiohjelman Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen nettisivuille (liite 5). Näin olimme valmiita toiseen yritykseen keväällä 2009.

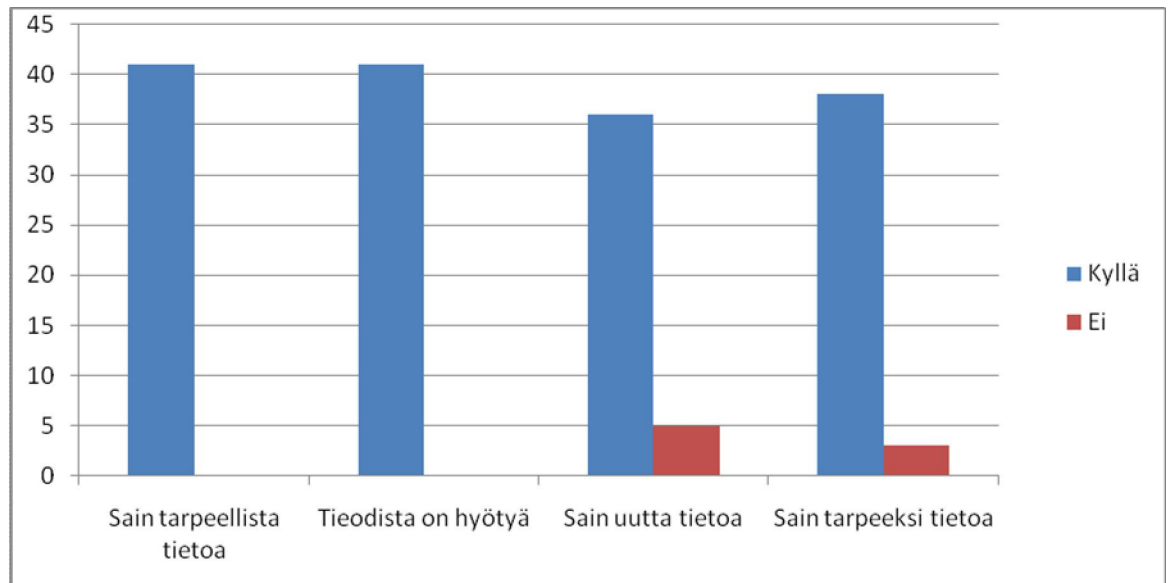
8.2 Koonti toisesta Ahaa-kurssista

Ahaa-kurssille ilmoittautui keväällä 2009 11 nuorta. Iältään he olivat 17-26-vuotiaita. Osallisuusprosentti / kerta ei lopulta kuitenkaan yltänyt kuin keskimäärin viiteen nuoreen / luento ja nuorten motivointi koko kurssin käymiseen muodostui todella haastavaksi ja kurssitodistuksen saaminen ei toiminut haluttuna porkkanana (liite 8).

Kurssilaisista 4 kävi koko kurssin loppuun. 11:sta ilmoittautuneesta 3 ei tullut kurssille ollenkaan. 4 kurssilaista sai meiltä asunnon. Näiden lisäksi yksi ihminen osallistui räätälöidysti parille keralle ja käytti samassa yhteydessä henkilökohtaista ohjausaikaa.

3.3 Palautetta toiselle Ahaa-kurssille osallistuneilta nuorilta

Olen koonnut palautteen niin, että jokaisen vetäjän luennolta on kerätty palaute (liite 6). Vastaajina ovat aina olleet kyseiselle luennolle osallistuneet nuoret. Koontiin olen kerännyt yhteen kaikilta luentokerroilta kerätyt palautteet, eli koko kurssista. Valitettavasti kurssilaisien määrä hiipui ilmoittautuneista, mutta onneksi palaute saatiin jokaiselta joka oli kurssille osallistunut. Kaaviosta 4 voi nähdä sinisellä värillä kyllä vastaukset ja punaisella ei vastaukset. Pystysuorassa olevat luvut kuvaavat siis sitä, kuinka monta kertaa kurssille osallistuneet nuoret olivat vastanneet kyseeseen kohtaan. Ihan kurssin lopuksi arvioitiin vielä koko kurssia (liite 7). Kaaviosta 5 näkyy, että kurssilaiset pitivät Ahaa-kurssin luentoja kokonaisuudessaan hyvinä. Kukaan vastaajista ei ollut kokenut niitä huonoiksi.

Kaavio 4. Kurssilaisten palaute Ahaa-kurssista.

Kurssilaisilta kerätystä palautteesta voimme nähdä, että olimme oikeaan suuntaan menossa. Heti kurssin käytyään nuoret kokivat, että he saivat kurssilta tarpeellista ja uutta tietoa, josta uskovat olevan tulevaisuudessa hyötyä.

Luentoja oli arvioitu yhteensä seuraavasti:

Kaavio 5. Arvio luennoista.

8.4 Palautetta luennoitsijoilta kyselylomakkeen mukaan

Luennoitsijoilta saadun palautteen keräsin kyselylomakkeella joka löytyy liitteenä 9. Palaute-
lomakkeen palautti 6 luennoitsijaa.

- Tuntuiko ryhmäkoko hyvältä?

"Ryhmässä ei silloin ollut kuin 4 henkilöä, joten enemmänkin voisi olla."

"Hieman suurempikin olisi voinut olla."

"Noin 10 nuorta olisi hyvä."

Suunnilleen jokainen vastaaja oli kokenut, että ryhmää olisi saanut olla suurempikin.

- Miten tilat/tarjoilu toimivat?

"Molemmat toimivat hyvin, tarjoilu ei tuntunut paljonkaan kiinnostavan."

"Hyvin."

"Tilat ja tarjoilut olivat loistavat."

- Minkä uuden tahon näkisit tarpeelliseksi luennoimaan?

"Mitä nuorten palautteesta luin niin olisiko terveyteen / liikuntaan / ruokaan liittyvä luennoitsija hyvä, esim. ravitsemusterapeutti. "

- Oliko työmäärä jonka sinä käytit kurssiin kohtuullinen suhteessa hyötyyn jota toivomme nuorten kurssista saaneen?

Jokainen vastaaja koki, että työmäärä jonka hän kurssiin käytti, oli kohtuullinen.

- Muuttaisitko jotain käytännön asioita? Ajankohtaa, kestoa tms.?

"En."

"Mielestäni kesto voisi olla lyhempikin."

"Omalta kohdaltani puhe voisi olla noin 15-20 min jonka jälkeen kahvittelua ja vapaata keskustelua, ja mahdollisesti antaa yksilöaikoja jos suurempaa tarvetta tulee. Itse en lähde powerpoint tyylliseen esitykseen."

- Oletko valmis sitoutumaan vielä syksyllä mukaan uuteen Ahaa-kurssiin?

"Mielelläni tulen mukaan jos katsotaan tarpeelliseksi."

Jokainen vastaaja oli valmis tulemaan luennoimaan seuraavallekin kurssille.

- Miten kurssia voitaisiin mielestäsi parantaa?

"Jos nuorilta saataisiin jo valmiiksi kysymyksiä olisi helpompi suunnata luentoa jo alkuun heitä kiinnostaviin aiheisiin."

"Jos joku keksii miten nuoret saa sitoutumaan ;)."

Muita terveisiä, "risuja ja ruusuja":

"Kiitoksia Miralle ja muille."

"Meidän osaltamme ihan ok tilaisuus. Toivottavasti nuorille jäi kurssista jotain kättä pidempää!"

9. Kolmas Ahaa-kurssi

Kolmas Ahaa-kurssi alkoi 14.9.2009. Ensiksi kävimme läpi palautetta ja kehitimme sen avulla kurssia taas eteenpäin. Lopuksi keräsin taas palautteet sekä kurssilaisilta että luennoitsijoilta.

9.1 Kehittäminen alkaa

Kolmannen kurssin kehittäminen alkoi luennoitsijoille järjestetyllä lounaalla 28.5.2009. Lounaalle osallistui ihmisiä Työvoimanpalvelukeskuksesta, Hyvinkään sosiaalipalveluista, Hyvin-

kään Seurakunnan diakoniatyöstä, Hyvinkään Seudun Mielenterveysseurasta, Hyvinkään A-klinikalta, Hyvinkään velkaneuvonnasta ja Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksestä.

Ensiksi keskusteltiin nuorilta tulleesta palautteesta joka oli ollut hyvinkin positiivista. Kaikki luennoitsijat olivat saaneet siitä sähköpostilla koonnin keväällä. Seuraavaksi käytiin läpi luennoitsijoilta (6) ennakkoon kerättyä palautetta. Lounaalla käytiin lisää palautekeskustelua ja Kaisa Näsman keräsi lounaalta esiin tulleen lisäpalautteen, koska itse olin sairaana.

Tuntuiko ryhmäkoko hyvältä? kohtaan ei tullut uutta palautetta. Kohtaan, miten tilat / tarjoutu toimivat, tuli lisää:

”Tilan valaistus voisi olla parempi, nyt kirkkaat valot tekevät tilasta liian kirkkaan, vaikka joku jalkalamppu tekisi tilasta tunnelmallisemman.”

”Sohvaa voisi käyttää istumiseen jutustelumaisesti.”

”Videotykin käyttö oli hankala kun oli niin lähellä. Vaikka rulla-verho ikkunan eteen ja kuva heijastuisi sitten siihen? ”

”Olisiko joku muu tila parempi? ”

Viimeinen ehdotus herätti paljon keskustelua vaihtoehtoisista tiloista. Ehdotuksia tuli mm. seuraavista tiloista: Seurakunnan tilat? Seurakunnan Mummon Kammari (Helenekatu 34), Betania, Nuorisotalo Silta? Nuorisotalo Silta sai tosi paljon kannatusta, ja päätettiin, että sitä voitaisiin yrittää jatkossa. Sillassa oli juuri silloin remontti ja päätettiin, että syksyllä 2009 kurssi pidetään vielä Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen Lehmustien asukastilassa.

Minkä uuden tahon näkisit tarpeelliseksi luennoimaan?

Ehdotuksina tuli Martat, ruoanlaittokurssin muodossa ja KELA tiedottamaan etuuksista.

Miten kurssia voitaisiin mielestäsi parantaa? kysymykseen tuli lisäehdotuksena seuraavaa:

”Faktaa joka toinen kerta ja joka toinen kerta jotain kivaa.”

”Jotain toiminnallista.”

”Kysymyksiä seuraavalle luennoitsijalle edellisellä kerralla.”

"Henkilökohtaiset tapaamiset -> omat asiat."

Lisäpalautteen keräämisen jälkeen Liisa Nieminen kertoi Happi-hankkeesta, joka alkanee keväällä 2010, sieltä voisi nuoria tulla mukaan Ahaa-kurssille. Lisäksi pohdittiin alustavasti miten luentoja voitaisiin yhdistellä ja pitää syksyllä 2009:

TYP, KELA ja sosiaalitoimi voisivat pitää yhdessä luennon.

A-klinikka kertoo edelleen riippuvuuksista.

Diakonia kertoisi arjessa jaksamisesta.

Mielenterveysseura kertoo kriiseistä (Liisa Nieminen + joku toinen luennoitsija).

Velkaneuvonta edelleen 2 kertaa: Budjetin teko ja velkaneuvonta.

Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry: Asuminen

Kirsi Mankila: Ravinto / terveys (syömishäiriöt / valmisruoat)

Liikuntatoimi pitäisi muutamia toiminnallisia kertoja.

Työvoimatoimisto: työnhaku.

Voisiko jollakin luennolla olla ruoanlaittoa?

Kokouksen jälkeen kokosin Kaisan muistiinpanoista pöytäkirjan ja koonnin, johon kirjoitin ylös toimenpiteet joihin palautteen perusteella ryhdytään. Koonnista tuli seuraavanlainen ja olen laittanut sen tähän nyt sellaisenaan kuin mitä se luennoitsijoille lähti:

"Teen jo nyt alustavan aikataulun johon olen merkinnyt mukaan lähtevät tahot. Jos saamme muita mukaan, niin lisään heidät perään. Olisikos muuten mahdollista lähteä vanhalla formaatilla eteenpäin muilta osin, muuttaen kuitenkin seuraavia asioita:

Ryhmäkoko: Nostamme osallistujamäärän 15. Totuushan on että porukkaa tippuu taas pois. Meillä ainoa keino motivoida on mahdollisuus asuntoon koko kurssin käytyään, sitä voin painottaa vielä kurssin alussa, mutta painotan, että asuntoa en suoraan lupaa.

Tila: Hankimme tilaan jalkalamput tunnelmaa tuomaan ja rullaverhon ikkunaan. Näin tila saadaan toimivammaksi, kun videotykillä pystyy heijastamaan huoneen pätyyn. Näin myös nuoret pystyvät istumaan pöydän ääressä. Sohva on luonnollisesti käytettävissä vaikka onkin hieman hassussa paikassa biljardi-pöydän takia. Kevääksi tiedustelen saammeko Sillan käyttööme.

Marttojen ruoanlaittokurssit maksavat, joten siitä joudumme valitettavasti jälleen luopumaan, mutta Kelasta tiedustelen luennoitsijaa. Yritin jo tavoittaa henkilöä, mutta jatkan yrittämistä.

Kesto: Mielestäni lähdemme taas noin kymmenellä kerralla liikkeelle ja samaan kellonaikaan eli 17.00-18.30, kuitenkin niin, että luennoitsija voi vapaasti päättää miten ajan jakaa ja moneen asti paikalla ollaan. Kun asiat on käyty läpi, niin ei siis tarvitse jäädä vain aikaa kuluttamaan. Ja tuon ajan sisään / jälkeen voi edelleenkin mahdollistaa sen että itse pääluennon jälkeen nuorilla on mahdollisuus käyttää yksilöaikaa omista asioista puhumiseen. Sopiiko tämä teille?

Kysymykset luennoitsijoille etukäteen: Teen niin että ilmoittautuessaan kurssille nuori pääsee jo miettimään mitä haluaa kuulla ja mistä on kiinnostunut. Teen tämän niin että ilmoittautumislomakkeen mukana nuori palauttaa minulle lapun jossa kysymykset ovat ja toimitan ne sitten luennoitsijoille. Näin myös luennoitsijat ehtivät ajoissa valmistautua. Katsotaan miten tuo toimii. (Parannettu hakemus Ahaa-kurssille on liitteenä 11.)

Faktaa joka toinen kerta ja joka toinen jotain kivaa: Tähän en ainakaan nyt tällä jaksolla pysty itse omien opiskelujeni takia sitoutumaan ja olemaan täällä yli kymmentä viikkoa. Katsotaan tätä ensi vuonna.

Muuta: Soitan siis Kelaan ja tiedustelen jos sieltä pääsisi joku mukaan, tiedustelen mukaan lähtemistä myös työvoimatoimistosta ja liikuntatoimelta. Heti kun nuo varmistuvat niin laitan teille taas tarkempaa aikataulua. Kelasta ei pääse ketään, koska siellä on nyt meneillään organisaatiomuutos. Palaan asiaan keväällä.

Poimin meidän asuntojonosta taas potentiaalisia kurssilaisia ja ilmoitan yhteistyötahoille, että haku kurssille alkaa.

Ehdotan että aloitamme jo ma 14.9. Syysloma tulee väliin, mutta se ei haitanne. 7.9 loppuisi haku kurssille."

Tein alustavan aikataulun, josta kävi ilmi päivämäärät, luennoitsijat ja aihe. Kiitin luennoitsijoita heidän hienosta työpäivästä. (Aikataulu on liitteenä 10.)

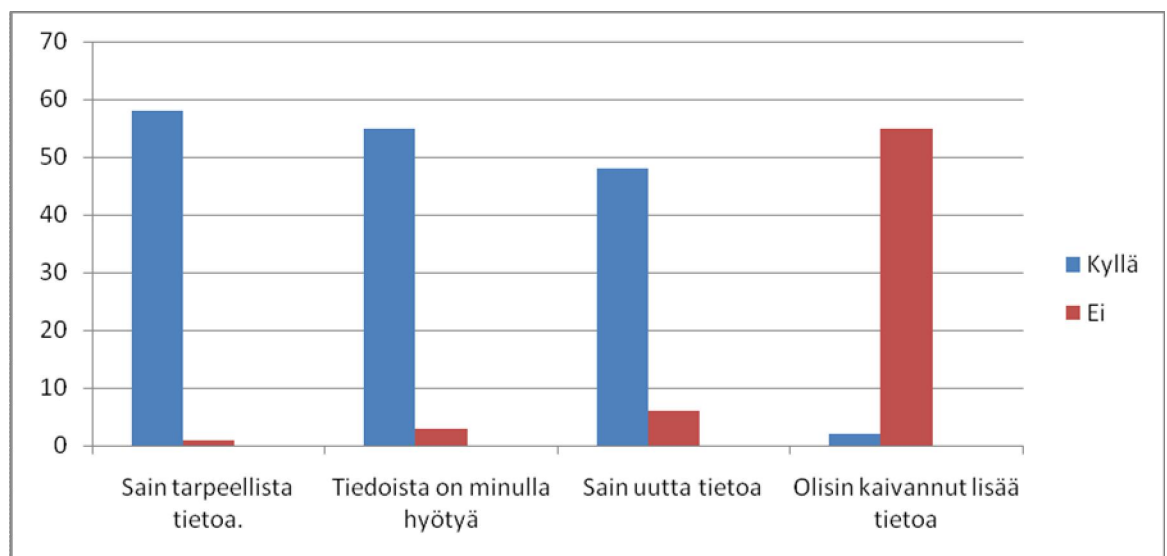
9.2 Kolmas kurssi käynnistyy

Kolmas kurssi alkoi 14.9.2009 ja sen ohjelma löytyy liitteenä 11. Kolmannelle kurssille ilmoit-
tautui 12 17-24-vuotiasta nuorta ja kun enempää ei ilmoittautunut, niin yhteistyötahoille
ilmoitettiin, että nyt on erinomainen mahdollisuus syöttää nuoria räätälöidysti joillekin ker-
roille. Tämä toimi ja niin jokaiselle luennolle osallistui n. 7 nuorta kerrallaan. Haasteeksi
nousi edelleen se kuinka motivoida nuoret pysymään kurssilla. Kurssin alussa sanoinkin sitten
nuorille, että se ken istuu koko kurssin läpi saa meiltä asunnon, jos muuten elämäntilanne on
sellainen, että itsenäinen asuminen onnistuu. Kurssin käyneistä sitten 3 sai asunnon ja yhdelle
on asunto luvattu kun tulee siihen vaiheeseen, että oman asunnon tarvitsee. Kurssille osallis-
tui nyt 4 nuorta räätälöidysti.

Joka luennon jälkeen kurssilaisilta kerättiin palaute (liite 12) ja lopuksi heitä pyydettiin an-
tamaan koko kurssista palaute. Olen jälleen koonnut palautteen niin, että jokaisen vetäjän
luennolta on aina kerätty palaute. Vastaajina ovat olleet kyseiselle luennolle osallistuneet
nuoret. Koontiin olen kerännyt yhteen kaikilta luentokerroilta kerätyt palautteet, eli koko
kurssista. Pystysuorassa olevat luvut kuvaavat siis vastauksia, eli sitä kuinka monta kertaa
kurssilaiset olivat vastanneet kyseiseen kohtaan. Palaute saatiin jokaiselta joka oli kurssille
osallistunut, mikä tarkoitti käytännössä noin 7 nuorta / luento.

9.3 Palautetta Ahaa-kurssille osallistuneilta nuorilta syksy 2009

Koko kurssista nuoret antoivat palautetta seuraavasti:

Kaavio 6. Kurssilaisten palautetta koko kurssista.

Suurin osa nuorista koki saaneensa tarpeellista tietoa ja uskoi tiedoista olevan hyötyä. Kahdella (2) kerralla olisi kaivannut vielä lisää tietoa luennoitsijalta, 55 kerralla taas ei olisi kaivannut lisää tietoa. Valitettavasti vastaukseen, mitä lisätietoa olisi kaivannut, ei tullut yhtään vastausta.

Luentoja oli arvioitu seuraavasti:

Kaavio 7. Kurssilaisten arvio luennoista.

Suurin osa kurssilaisista oli pitänyt luentoja hyvänä tai kiitettävänä. 1/3 ei osannut arvioida luentoja. Koko kurssia arvioitaessa kaikki olivat kokeneet että olivat saaneet tarpeellista tietoa, kaikki uskoivat että tiedoista on heille hyötyä ja kaikki ilmoittivat saaneensa uutta tietoa. Kaikki kokivat, etteivät olisi tarvinneet lisää tietoa, tosin yksi vastasi sekä kyllä että ei samaan kysymykseen, mutta ei sitten kertonut tarkemmin, mistä olisi halunnut tietää lisää.

Viimeisellä kerralla vielä kyselin kolmelta nuorelta sitä, miten he näkisivät, että kurssia voitaisiin parantaa. Osa totesi, että räätälöity kurssi olisi parempi. Osa taas sanoi, että oli hyvä käydä koko kurssi läpi. Kaikilta luennoilta tuli kuitenkin hyvää informaatiota, eikä sitä olisi välttämättä saanut, jos olisi ajatellut etukäteen, etten tuonne mene, kun ei kiinnosta.

Seikkula ja Arnkil sanovat (2009, 23), että kun asiakas otetaan henkilökohtaisesti paikalle mukaan suunnittelemaan tai kehittämään, niin se vaatii ammattilaisilta toisenlaista tapaa käydä asioita läpi. Ymmärrän, että näin voi olla sairaalamaailmassa. Itse olen tässä kohtaa heidän kanssaan kuitenkin eri mieltä ainakin Ahaa-kurssin suunnittelun ja kehittämisen osalta.

Kurssi oli suunniteltu tavallisille nuorille, joiden mukaan ottaminen kurssin suunnitteluun ja kehittämiseen olisi ollut varsin helppoa ja ennen kaikkea järkevää, jopa toivottavaa, kuten kurssin edetessä huomasimme.

9.4 Luennoitsijoiden palaute

Luennoitsijoilta kerättiin taas palautetta. 11:sta luennoitsijasta 7 vastasi. Tässä koonti heiltä saamastani palautteesta.

- Tuntuiko ryhmäkoko hyvältä?

Kolme luennoitsijaa totesi ryhmäkoon olleen hyvän, pari totesi että isompikin ryhmä olisi mennyt ja yksi ilmoitti, että 10 on maksimi.

”Ryhmäkoko oli hyvä pelkälle keskustelulle, mutta olisi voinut olla suurempikin, jotta olisi voinut toteuttaa sen pienimuotoisin ryhmätehtävin.”

- Miten tilat/tarjoilu toimivat?

”Tilat toimivat hyvin, videotykin kanssa ensin hieman ongelmia kerran.”

”Tilat toimivat hyvin, vähän mietitytti kun yksi ohjaaja yksin nuorten kanssa ja videotykki siellä päin huonetta, josta ei itse pääse pois.”

Turvallisuuskysymyksen esille nostaminen olikin hyvä asia ja siitä keskustelimme sitten tammiin lounaalla enemmän.

- Minkä uuden tahon näkisit tarpeelliseksi luennoimaan?

”Psykologi, Kela.”

- Oliko työmäärä jonka sinä käytit kurssiin kohtuullinen suhteessa hyötyyn jota toivomme nuorten kurssista saaneen?

Kaikki kokivat että oli. Yksi kertoi, että oli itsellekin antoisaa päivittää tietojaan.

Muuttaisitko jotain käytännön asioita? Ajankohtaa, kestoja tms.?

Joku pohti onko maanantai hyvä päivä, toinen taas että ma on hyvä päivä. Siitä oli pidetty, että kurssi on iltaisin tuohon aikaan ja luento kestää sen aikaa kuin kestää ja sitten kurssilaiset voivat lähteä kotiin.

- Oletko valmis sitoutumaan vielä syksyllä mukaan uuteen Ahaa-kurssiin?

Kaikki olivat valmiita sitoutumaan paitsi yksi, jonka työt päättyivät vuoden 2009 loppuun työn projektiluonteen takia.

- Miten kurssia voitaisiin mielestäsi parantaa?

”Asukastila karu, ahdas biljardipöydän takia.”

”Sijainti voisi olla keskeisempi.”

Yhdeltä luennoitsijalta oli tullut hieno huomio ryhmäytymisen merkityksestä. Ryhmien koaminen ja uuden ryhmän vetämisen aloittaminen on aina ohjaajalle haasteellinen paikka. Myös ryhmään tuleminen on varmasti ryhmäläisille haaste. Jos toiset ryhmäläiset tuntisi paremmin, olisiko silloin myös helpompi tulla ja jatkaa kurssi loppuun asti? Tämä on sellainen kohta johon tulevaisuudessa varmasti paneudumme paremmin suunnitellessamme uutta alkavaa ryhmää. Alkuun on varmasti hyvä ottaa jotain ryhmäytymistä lisäävää toimintaa joka samalla luo alusta niin mielenkiintoisen, että kurssilaiset haluavat tulla seuraavallekin kerralle. Toisaalta taas toiminnallisen puolen lisääminen voisi kanssa toimia tällaisena motivoijana. (Harinen, Heikura, Lehmus & Vallisto 2008, 27)

Seuraavan kerran tapaan toimijaverkostomme kun vietämme kotonani iltaa saunomisen ja ruokailun merkeissä tammikuussa 2010. Kokoan ennen sitä heille heiltä tulleet palautteet, käymme lisäkeskustelua aiheen ympäriltä ja mietimme miten voisimme kehittää ja parantaa Ahaa-kurssi entisestään. Työ jatkaa siis syklinä kehittymistään vaikka minä tämän opinnäytetyöni muodossa lopetankin sen seurannan.

Tulevaisuuden haasteiksi näen nuorten motivaation käymään koko kurssin läpi. Kurssilaisten rekrytoinnin on myös haastava osuus. Tulemme tekemään varmaankin jälleen taas uuden mallin Ahaa-kurssista. Mallin jossa voi kenties osallistua luentosarjamaisesti vain niille luennoille, jotka kokee itselleen tärkeiksi. Pohdinnan arvoinen asia on kuitenkin tässä se, että kun on ns. pakko istua koko kurssi läpi, niin kuuluu myös tietoa sellaisestakin mikä ei etukäteen niin kiinnosta ja juuri se tieto voi yllättäen hyödyttää.

10 Ohjausryhmän palaute

Ohjausryhmään kutsuin edustajia Nuorisoasuntoliiton paikallisyhdistyksistä. Kutsun saivat aluksi Lahti, Riihimäki ja Helsinki. Lahti ei päässyt mukaan ensimmäiseen kokoontumiseen. Syksyllä 2009 ohjausryhmä laajeni Lahdella ja Porvoolla. Ohjausryhmässä on nyt ollut mukana toimijoita Lahdesta Tuula Pajunen ja Sami Tirkkonen, Porvoosta Kalle Sola ja Riihimäeltä Tiina Saarinen ja Anu Antila. Nuorisoasuntoliitosta on mukana ollut Tiina Kupari.

10.1 Ensimmäinen kokous 19.9.2008

Ensimmäisen kerran kokoonnuimme Riihimäellä 17.9.2008 ja pohdimme projektimme etenemistä Tiina Saarisen kanssa. Paikalla oli siis edustus vain Riihimäeltä ja Hyvinkäältä. Tiina Saarisen vastuulla oli keväällä 2008 alkanut projekti tuetusta asumisesta Lopella ja Hausjärvellä. Kävimme läpi toiveita siitä, mitä haluamme tältä ohjausryhmältä: vertaistukea, ideoita, seurantaa. Koska Tiina Saarisella oli myös alkanut uusi projekti, niin lähdimme liikkeelle siitä, että esittelimme toistemme projektit toisillemme. Keskusteltiin ongelmakohtia ja käytiin läpi ideoita, miten niistä päästään eteenpäin. Sen jälkeen käytiin läpi tavoitteita ja aikataulua. Todettiin että molemmat projektit etenevät suunnitellusti.

Sitten sovittiin käytännön asioita. Sovittiin että pidetään kiinni ohjausryhmän kokouksien päivämääristä vaikka sairastapauksia tulisikin. Sovittiin että tehdään kokouksista muistiot, joista näkee mistä on keskusteltu. Minä teen kokouksesta muistion ja toimitan sen myös Tiina Kuparille, joka oli nyt estynyt saapumasta kokoukseen. Sovittiin että kokoonnutaan vuoden aikana 2-4 kertaa. Seuraava kokoontuminen on ensi vuoden alussa. Aikaan palataan lähempänä.

10.2 Toinen kokous 17.10.2009

Toinen ohjausryhmän kokous pidettiin 17.10 Lopella. Paikalla oli edustus Lahdesta Tuula Pajunen, Porvoosta Kalle Sola, Hyvinkäältä minä ja Riihimäeltä Tiina Saarinen. Tiina Kupari oli estynyt. Kaikille esiteltiin projektit ja miten niissä on edetty. Kyselin ohjausryhmältä, pitäisikö projektin alla nyt alkaa kehittämään vielä jotain muuta toimintaa ensi vuoden aikana ja tulimme siihen tulokseen, että ei, koska nyt vaan keskitytään saamaan Ahaa-kurssista entistä toimivampi.

Ohjausryhmältä tuli ehdotus, että nyt olisi hyvä ottaa yhteyttä isännöitsijöihin ja vuokranantajiin ja pitää heille tilaisuus, jossa kerrotaan Ahaa-kurssista ja siitä, miten he voivat kurssia hyödyntää. Samalla on kuitenkin pidettävä huoli siitä, ettei kurssi leimaudu ongelmasiakkaiden paikaksi, koska kohderyhmänähän ovat pääasiassa ihan tavalliset itsenäistyvät

nuoret. Isännöitsijöiltä ja vuokranantajilta voisi nousta esiin uusia juttuja, joita toivovat kursilla käsiteltävän. Samoin pohdittiin sitä, että nuorisopalvelut voisi ottaa mukaan projektiin.

Tiina Saarinen kertoi, että Lopella oli aloitettu Ahaa-kurssi tämän mallin pohjalta syksyllä 2009, mutta myös siellä oli jouduttu ensimmäinen ryhmä peruuttamaan osallistujapuutteen takia. Paikalliset luennoitsijat olivat innoissaan lähteneet mukaan toimintaan. Tiina kertoi, että uutta aloitusta yritetään keväällä 2010. Minä kerroin, että Hämeenlinnan paikallisyhdistys oli myös ollut kiinnostunut Ahaa-kurssista ja olin lähettänyt sinne kurssimateriaalin. Lopuksi pohdittiin vielä sitä, että kurssia pitää alkaa juurruttamaan Hyvinkäälle ensi vuoden aikana.

10.3 Kolmas kokous 16.12.2009

Kolmas ohjausryhmän kokous pidettiin 16.12. Porvoossa. Paikalla olivat Lahdesta Tuula Pajunen ja Sami Tirkonen, Porvoosta Kalle Sola, Riihimäeltä Tiina Saarinen ja Anu Antila, Helsingistä Tiina Kupari ja Hyvinkäältä minä.

Lahteen ja Riihimäelle (Loppi ja Hausjärvi) oli tullut uusia työntekijöitä ja heille kerrottiin tiivisti Ahaa-kurssin idea. Kerroin kurssista ja sen etenemisestä muille. Käytiin läpi kurssilaisilta saatua palautetta. Kerroin jatkosuunnitelmista ja tilanteesta Hämeenlinnassa ja Tiina Saarinen kertoi Lopen tilanteesta.

Pohdittiin, että Kela olisi hyvä saada mukaan keväällä alkavalle kurssille. Kela voisi kertoa nuoria kiinnostavista asioista, kuten esim. asumistuesta, opintotuesta ja sen asumislisästä sekä sotilasavustuksesta. Seuraavaksi mietittiin yhdessä, miten kurssille saataisiin lisää osallistujia. Kouluille voisi viedä esitteitä kurssista, kuraattorien kautta saada asiakkaita. Tulevaisuudessa Ahaa-kurssi voisi olla vaikka vapaavalintainen kurssi koulujen opinto-ohjelmassa. Myös ammattistartilla voisi käydä pitämässä kurssia. Esitettä läpikäydessäni olin huomannut, että se on jo vanhentunut ja kerroin muille, että uusi esite menee painoon tammikuussa 2010. Lopuksi kerroin vielä ohjausryhmälle, että olen menossa Lahteen Nuorten kansallisen hankkeen verkostokokoukseen kertomaan siinä mukana oleville toimijoille Ahaa-kurssista ja keväällä 2010 NAL-päiville Jyväskylään. Seuraava kokousaika sovittiin pidettäväksi 24.3.2010.

11 Pohdintaa

Seuraavana käyn läpi koko prosessin arviointia ja tutkimuksen johtopäätökset. Lisäksi tarkastelen tuloksia ja kerron tulevaisuuden suunnitelmista.

11.1 Prosessin arviointia

Jatkuva arviointi on tukenut hankkeen kehittämistä (Kuokkanen ym. 2007, 64). Kuvaa tässä oheisen taulukon avulla, miten vuosi tasolla kurssin suunnittelussa ja kehittämisessä edettiin.

Taulukko 1. Prosessin etenemisen kuvaus. (Lehtonen & Salonen 2008, 122.)

Kevät 2008	<p>Helmikuu. Hyvinkään Nuorisosaunoyhdistys ry saa kolmivuotisen rahoituksen ennaltaehkäisevää asumisneuvontatyötä varten Raha-automaattiyhdistykseltä.</p> <p>30.4.1. suunnittelukokous. Aamiaisella aletaan suunnitella ryhmämuotoista asumisen tukea.</p> <p>29.5. Pidetään toinen suunnittelukokous Hämeenkulmassa. Päätetään siitä millainen asumiskurssista halutaan luoda.</p> <p>Aki Leinonen ja Mira Hatakka tekevät koonnin ja 1. mallin kurssista.</p>
Syksy 2008	<p>Ensimmäinen asumiskurssi 15.9.-1.12. Ensimmäinen asumiskurssi keskeytetään 23.9.</p> <p>Ohjausryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran Riihimäellä.</p> <p>19.12 Kolmas suunnittelukokous.</p>
Kevät 2009	<p>Tammikuu. Esite kurssista.</p> <p>Toinen Ahaa-kurssi 2.3.-4.5.</p> <p>28.5. Kolmannen kurssin kehittäminen alkaa. Lounas luennoitsijoille.</p>
Syksy 2009	<p>7.10. Ohjausryhmä kokoontuu toisen kerran Lopella.</p> <p>Kolmas Ahaa-kurssi 14.9.-23.11.</p> <p>16.12. Ohjausryhmä kokoontuu kolmannen kerran Porvoossa.</p>

Taulukon 1. pohjalta voimme nähdä, että kurssin suunnittelu on kokoajan johdonmukaisesti edennyt eteenpäin. Saman asian voimme todeta kurssin kehityssykliä kuvaavasta taulukosta 4. Läpi kurssin on ollut jatkuvaa arviointia ja kurssia on kehitetty kokoajan paremmaksi palautteen ja havainnointien pohjalta.

Arvioin tämän hetkistä tilannetta kurssista suhteessa niihin tavoitteisiin, jotka asetimme itsellemme silloin kun kurssia alettiin suunnitella. Meillä oli tavoitteena luoda malli jonka avulla nuoret saavat jo ennalta tietoa asumisesta ja asioista asumisen ympärillä. Tavoitteena oli myös antaa nuorille valmiudet siihen, miten asua häiriöttömästi karikat väistäen ja kertomalla samalla arjentaidoista, joita yksin asuessaan tarvitsee. Samalla tavoitteena oli luoda toimiva taloudellisesti toimiva malli kurssista, tehdä jatkuvaa arviointia ja tulevaisuudessa saada tämä nyt kehitetty malli leviämään muihin Nuorisoasuntoliiton paikallisyhdistyksiin, osaksi Nuorisoasuntoliiton sisältöpalveluita.

Vuosien 2008-2009 aikana suoritettiin jatkuvaa tilastointia ja arviointia. Arvioitavaa aineistoa kerättiin havainnoimalla, kyselemällä ja seuraamalla kaikkia niitä kanavia joiden avulla dokumentoimme työtämme (Sarajärvi & Tuomi 2009, 71). Arvioina toimivat kohderyhmään kuuluvat nuoret, yhteistyötahot ja ohjausryhmä, joista varsinkin kaksi viimeistä, nostivat esiin hyviä kysymyksiä ja pitivät yllä vuoropuhelua, mikä osaltaan auttoi kehittämään projektia. (Ruuska 2007, 274; Raunio 2009, 156; Nikkilä ym. 2008, 121.)

Ahaa-kurssin osalta palautteen kerääminen oli selkeää ja johdonmukaista. Jokaisen luennon jälkeen kurssilaisilta kerättiin palaute. Kokosin vastaukset ja sitten palaute annettiin toimijaverkostolle, jotka sen perusteella ja omien havaintojensa pohjalta arvioivat kurssia ja sen etenemistä. Luennoitsijoilta keräsin palautteen kurssin loppuksi. Kokoomani vastaukset käsiteltiin yhteisellä lounaalla tai aamiaisella. Sekä kurssilaisten että luennoitsijoiden palautteen pohjalta kurssia kehitettiin ja parannettiin jatkuvasti Engeströmin kehityssyklin mukaan, kävimme siis dialogia koko ajan. (Engeström 1995, 149-150; 2004, 61.) Asumiskurssin etenemistä ja saavutettuja tavoitteita arvioi vielä projektin ohjausryhmä, joka kokoontui säännöllisesti 2-4 kertaa vuodessa. Näin myös he osallistuivat omalta osaltaan suunnittelu ja kehitystyöhön.

Tavoitteenamme oli luoda hyvä malli asumisen kurssista, jossa nuoret saisivat etukäteen tietoa asumiseen liittyvistä asioista. Kurssilaisten palautteen perusteella saimme sellaisen aikaan. Samalla olemme luoneet uuden mallin sisältöpalveluihimme asumisen kurssien alle. Kehitystyö tulee kuitenkin jatkumaan vielä vuonna 2010. (Peitola 2005, 25.) Kurssille on selkeä tarve ammattilaisten näkövinkkelistä ja kurssin käyneet nuoret ovat antaneet kurssista positiivista palautetta. Kurssiohjelma on ollut varsin kattava ja kurssin kokonaan käyneillä nuorilla on paremmat eväät muuttaa ensiasuntoon. Kurssin toteuttaminen ei vaadi mitään

mahdottomia resursseja, joten sen leviäminen muiden paikallisyhdistysten sisältöpalveluihin tällaisella mallilla on hyvinkin todennäköistä. Tulevaisuus näyttää kuinka tässä käy.

11.2 Johtopäätökset

Johtopäätökset esitän käyttämällä SWOT-analyysia (kaavio 8). Analyysissä pohditaan koko projektia neljästä eri näkökulmasta. Kaavion toisella puolella pohditaan projektin vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Näistä projekti saa voimansa ja niihin voidaan nojata ja satsata tulevaisuudessa. Kaavion toisella puolella ovat heikkoudet ja vahvuudet. Heikkouksista on hyvä olla tietoinen, koska vain silloin voi keskittyä niiden poistamiseen tai ainakin vähentämiseen. Uuhiin taas on hyvä varautua ja miettiä niihin myös keinoja välttää ne. Swot-analyysi toimii erinomaisena välineenä tällaiseen pohdintaan. Johtopäätöksiä tarkastelen tarkemmin kohdassa 11.3. Tulosten tarkastelua.

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> *Kurssia on kehittämässä ja toteuttamassa todella ammattitaitoinen joukko. *Kurssilaiset näkevät kurssin hyvänä. *Hyvä väylä jakaa nuorille etukäteen tietoa siitä mitä kaikkea kuuluu itsenäiseen asumiseen, oikeudet ja velvollisuudet vuokra-asumisessa. *Ennaltaehkäisevä näkökulma. *Vaatii hyvin pienet resurssit toteutuakseen: Vaatii vain jonkun tilan, jonkun joka organisoii kurssia ja joukon toimintaan sitoutuneita luennoitsijoita. *Ei vaadi yksittäiseltä luennoitsijalta isoa panostusta. Itse kurssilla oleminen vain 1,5h/ kurssi. 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> *Nuorten ääni ei tule kuulluksi. Nuoria olisi pitänyt ottaa enemmän mukaan kehittämiseen. Vasta kolmannen kurssin lopuksi kysyin kurssilaisilta miten kurssia kannattaisi heidän mielestään toteuttaa. *Nuorten motivointi koko kurssin käymiseen on haastavaa. *Oikean kohderyhmän löytäminen on haastavaa. *Tiedotus on ollut nyt liian suppeaa.
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> *Tulevaisuudessa kurssitodistuksella voi olla hyvä maine vuokranantajien keskuudessa. *Tulevaisuudessa kurssi voi olla vaikka vapaavoluntainen kurssi koulujen opinto-ohjelmassa. *Mahdollisuus kasvattaa osallistujia määrää hyvällä tiedottamisella. *Isännöitsijöille/vuokranantajille/kuraattoreille oivallinen paikka ohjata kriisiytyneitä nuoria saamaa apua ennen kuin asunto menetetään. 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> *Jos kurssin koordinointi Hyvinkään Nuorisoyhdistyksen toimesta päättyy, katoaako kurssi? *Emme onnistu hankkimaan kurssille koko ryhmää täyteen ja kurssi lakkauteen. *Luennoitsijat eivät enää jatka.

Kaavio 8. SWOT-analyysi projektin johtopäätöksistä (Lehtonen, Salonen 2008, 12.7)

11.3. Tulosten tarkastelua

Vuoropuhelu kehittämistyössä mukana olevien ihmisten kesken oli hyvää, ja verkostotyössä olikin paljon kommunikaatiota, mutta siinä olisi pitänyt olla mukana nuoria myös muussa roolissa kuin vain palautteen antajina. Heidän roolinsa olisi ollut olla asiantuntijana muiden asiantuntijoiden joukossa, jotta jaettu asiantuntijuus olisi toteutunut ja kollektiivisella tiedon muodostamisella olisi yhdessä kehitetty kurssia. Hyvää oli se, että koska tutkimusmenetelmänä oli toimintatutkimus, niin tutkija itse oli kokoajan itse toiminnassa mukana. Tutkimus onkin ollut keskeinen tekijä, ja eteenpäin vievä asia, tässä Ahaa-kurssin kehitystyössä. (Arnkil & Seikkula 2009, 137-138, 157, 170; Parviainen 2006, 65; Eriksson 2009, 13.)

Kurssilaisten arviot kaikista luennoista tehtiin asteikolla 1-5. Kun kurssia jatkossa kehitetään, tulee luoda parempi arviointitapa. Nythän on niin, ettei ko. asteikko välttämättä kerro totuutta. Kaikki käsitämme numerot omalla tavalla, eikä tuo tapa paljasta sitä miksi tietty numero on annettu ja mihin se perustui. Haastatteleamalla nuoria olisi varmasti saatu parempaa tietoa siitä, miten he kurssin kokivat. (Reinboth 2008, 107.)

Tämä malli, jonka loimme, ei olisi onnistunut ilman asiantuntevaa ja asialle omistautunutta toimijaverkostoa. Toimintatutkimuksessa on eri vaiheita; sisällön suunnittelu, itse eteneminen ja toiminnan kehittäminen ja nämä vaiheet ovat määritelleet prosessin etenemisen aina uudestaan jokaisen kurssin jälkeen. Tämä on edellyttänyt vahvaa sitoutumista toimijaverkostoltamme. (Lehtonen 2004, 90.) Jokainen toimija verkostosta oli sitoutunut toimintaan ja hoiti oman osuutensa mallikelpoisesti ja ammattitaidolla. Täydensimme toisiamme vahvuuksillamme ja menimme kohti yhteistä tavoitetta (Hakanen, Heinonen & Sipilä 2007, 30; Hyötyläinen, Kulmala, Malinen, Möller, Vesalainen & Valkokari 2009, 120; Haveri & Pehk 2008, 38).

Ilmapiiri oli läpi hankkeen avointa ja toisen ammattitaitoa kunnioittavaa (Helsiä & Salojärvi 2009, 107). Olen ennenkin saanut työni kautta huomatta, että Hyvinkäällä on todella paljon ammattitaitoisia pyyteettömästi työtään tekeviä ihmisiä. Kun välit verkostossa ovat hyvät ja luottamukselliset, niin asiat toimivat aina näiden ihmisten kanssa hyvin. Kunnioitan heidän ammattitaitoaan suuresti. Kenenkään ei tarvitse tietää kaikkea, vaan yhdessä täydennämme hienosti toisiamme, kuten näiden kurssien läpi vieminen ja itse kurssin kehittäminen osoitti. (Hautaluoma ym. 2009, 126-127.) Ahaa-kurssin kehittäminen tällä rahoitusmuodolla tulee päättymään vuoden 2010 loppuun, mutta tulemme tämän viimeisen vuoden aikana etsimään keinoja, joiden avulla sen hallinnointi ja toteutus saadaan liitetyksi osaksi normaalia toimintaamme (Huokana 2008, 92).

11.4 Kurssin juurruttaminen Hyvinkäälle ja mallintaminen muille paikallisyhdistyksille

Kurssi on nyt toiminut tässä mallissaan Hyvinkäällä vuoden ajan ja Hyvinkään Nuorisoyhdistyksellä on resursseja kurssin organisoimiseen ja kehittämiseen vielä vuodelle 2010. Senkin jälkeen toivomme, että toiminta on jo niin vakiintunut osaksi Hyvinkään tarjontaa, että jos me emme ole enää toiminnassa mukana, jokin taho voi jatkaa kurssin vetämistä. Loppujen lopuksi se ei vaadi muuta kuin sitoutuneet verkostotoimijat ja jonkun joka vastaa koko homman organisoinnista. Toki lähdemme siitä että Hyvinkään Nuorisoyhdistyksen rahoitus jatkuu tulevaisuudessakin ja nuorten edunvalvonnan alla voimme asumisen sisältöpalveluina tarjota kurssia jatkossa.

Minut on kutsuttu Nuorten kansallisen hankkeen verkostokokoukseen Lahteen 22.1.2010 kertoamaan Ahaa-kurssista ja sen etenemisestä. Kyseisen hankkeen tarkoituksena on kehittää ja etsiä kaikenlaista uutta toimintaa asunnottomuuden ehkäisemiseksi. Ahaa-kurssi on oivallinen väline tällaiseen toimintaan. Maalikuussa 2010 kerron asumisohjaajille Ahaa-kurssista Workshop- päivillä Malmilla. Samassa tilaisuudessa pohdimme myös sitä, miten jokainen yhdistys voisi hyödyntää omassa kaupungissaan vastaavaa formaattia. Lisäksi tiedotamme sähköisesti yhteistyökumppaneita kurssista aina ennen kurssien alkua vuonna 2010. Lisäksi ohjausryhmä vie tietoa omalta osaltaan eteenpäin. Kurssi on käynnistymässä Lopella Riihimäen paikallisyhdistyksen toimesta ja Lahden paikallisyhdistys on alustavasti kiinnostunut kurssista.

Lehtijuttuja on suunnitteille yksi paikallislehteen ja toinen Nuorisoyhdistyksen julkaisemaan Asu- ja elä lehteen. Näin muutkin ihmiset saavat kurssista tietoa. Paikallislehden jutun jälkeen laitamme ilmoittautumisen kurssille ilmoituksen lehteen, jotta saamme enemmän kurssilaisia ryhmään keväällä 2010.

11.5 Tulevaisuuden suunnitelmat

Keväällä 2010 isännöitsijöille ja vuokranantajille järjestetään informaatiotilaisuus kurssista ja siitä miten kurssi voi helpottaa heidän työtään. Koulujen kuraattoreihin otetaan saman asian tiimoilta yhteyttä ja tehdään esite ilmoitustauluille aina hyvissä ajoin ennen kuin uusi kurssi alkaa. Esite tehdään uusiksi ja se menee painoon tammikuussa 2010. Jatkuvaan tiedotukseen panostetaan. Tiedotusta jaetaan sähköpostin ja esitteiden avulla, sekä lehti-ilmoituksin. Kurssin palautelomakkeet tehdään uusiksi ja niitä parannetaan. Nuorisopalveluita pyydetään mukaan kurssilaisia ryhmäyttämään.

Syksyllä 2010 tehdään kaikille Ahaa-kurssin käynneille kysely, jossa kysytään ainakin seuraavia asioita: Miten he toteuttaisivat Ahaa-kurssia? Onko kurssista ollut heille hyötyä, eli helpottiko

asunnon saamista? Onko kukaan esittänyt todistusta vuokratessaan asuntoa vuokranantajalleen? Kysely on tässä vaiheessa vasta suunnittelu asteella, mutta sen avulla halutaan nähdä Ahaa-kurssin vaikutukset.

Ahaa-kurssin kehittäminen tulee poikimaan myös uuden opinnäytetyön. Vuoden 2010 aikana asumisohjaaja Hanna Hietala Vantaan Nuorista Asujista alkaa kysellä nuorilta sitä, millaisen kurssin he näkisivät itse tarpeelliseksi tai onko paras informointitapa heidän mielestään edes kurssimuotoinen. Hän kokoaa kaksi ryhmää nuorista, joilta sitten kyselee, mitä nuoret haluaisivat asumisesta tietää tai mitä tietoa olisivat kaivanneet muuttaessaan itsenäisesti asumaan. Tulemme käyttämään Hannan tutkimustuloksia Ahaa-kurssin kehittämisessä hyödyksemme. Itse kysymme vastaavia asioita kaikilta omilta asukkailtamme toukokuussa asukkaille lähetettävässä asukaskyselyssä. Näin saadaan nuorten asukkaiden oma ääni vihdoinkin kuulumaan.

11.6 Loppusanat

Olen tehnyt opinnäytetyöni asumiskurssin suunnittelusta ja kehittämisestä. Työ on tehty vastaamaan kentän tarpeeseen. Opinnäytetyöni on koostunut: Ahaa-kurssin suunnittelusta ja kehittämisestä yhdessä hyvinkääläisten toimijoiden kanssa, verkoston luomisesta ja sen johtamisesta, Ahaa-kurssin toteuttamisesta ja jatkuvasta arvioinnista, sekä tästä kirjallisesta toimintatutkimuksellisesta osiosta. Kirjallisessa osiossa olen pyrkinyt hyvin seikkaperäisesti kuvaamaan prosessin etenemistä, jotta kaikki vaiheet tulisivat näkyviksi. Olen opiskellut ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä, sen johtamista ja kehittämistä. Kaikki nämä asiat tulevat kootusti näkyviksi tällä opinnäytetyöllä. Heikkinen, Rovio ja Syrjälä (2008, 157) kuvaavat onnistunutta tutkimusta näin:

”Onnistunut tutkimus saa osallistujat uskomaan omiin kykyihinsä ja taitoihinsa.

Parhaimmillaan se on voimaannuttavaa ja saa ihmiset parantamaan omia elinolojaan sekä luottamaan omaan järkeensä ja itsemääräämisoikeuteensa.”

Juuri noin on käynyt minulle, koska olen myös itse osallistunut toimintaan koko ajan. Olen tämän prosessin edetessä kasvanut ihmisenä ja uuden kehittäjänä, johtajana paljon. Tältä pohjalta on hyvä lähteä eteenpäin kohti työelämän ja tämän päivän johtajuuden uusia haasteita.

Lähteet

- Aapola, S. & Ketokivi, K. (toim.) 2005. Polkuja ja poikkeamia, aikuisuutta etsimässä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Arnkil, T. E. & Seikkula, J. 2009. Dialoginen verkostotyö. 2. painos. Helsinki: Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos.
- Engeström, Y. 1995. Kehittävä työntutkimus. Perusteita, tuloksia ja haasteita. Helsinki: Painatuskeskus.
- Engeström, Y. 2004. Ekspansiivinen oppiminen ja yhteiskehittely työssä. Tampere: Vastapaino.
- Eriksson, K. 2009. Maailma ilman ulkopuolta. Verkostot yhteiskunnallisessa ajattelussa. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Granfelt, R., Seppälä, U. & Sunikka, S. (toim.) 2007. Asunnottomuuskirja. Näkökulmia asunnottomuuteen. Helsinki : Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus SOCCA.
- Hakanen, M., Heinonen, U. & Sipilä, P. 2007. Verkostojen strategiat. Menesty yhteistyössä. Helsinki: Edita.
- Harinen, P., Heikura, M., Lehmus, H. & Vallisto, M. 2008. Tappelua takapenkillä. Kokemuksia kohdennetun nuorisotyön poikien pienryhmästä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Hautaluoma, M., Pietikäinen, R. & Vogt, E. (toim.) 2009. Yksilön vai talouden ehdoilla? Tilaaja-tuottaja-toimintatapa sosiaalisen työllistämisen kentällä. Helsinki: Valtakunnallinen työpajayhdistys.
- Haveri, A. & Pehk, T. 2008. Verkostokunta johtamisen ja demokratian haasteena. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. 5. uudistettu painos. Helsinki: Edita.
- Heikkinen, H. L. T., Rovio, E. & Syrjälä, L. (toim.) 2008. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat 3.korj. painos. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Hellbom, K., Mauro, S., & Salo, M. 2006. Johtamisen nyt. Tietoinen läsnäolo johtamisen kiva-jalkana. Helsinki: Edita.
- Helsiä, M. & Salojärvi, S. 2009. Strategisen henkilöstöjohtamisen käytännöt. Helsinki Talentum.
- Hentinen, K., Iija, A. & Mattila, E. (toim.) 2009. Kuuntele minua. Mielenterveytyön käytännön menetelmiä. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.
- Hirvonen, J., Ilmonen, M. & Manninen, R. 2006. Nuorten asuminen 2005. Helsinki: Ympäristöministeriö.
- Hoikkala, S., Karvinen-Niinikoski, S., Nylund, M. & Satka, M. (toim.) 2005. Sosiaalityön käytäntötutkimus. Helsinki: Palmenia.

- Holopainen, A., Keisvuo, T., Kolkka, M., Louhela, J., Mantela, J. & Packalén, L. 2009. Yhteiskunnallinen osaaminen. Haaste ja tehtävä. Helsinki: Kirjapaja.
- Housing Europe 2007. Published by the CECODHAS European Social Housing Observatory, Brussels (Belgium).
- Huokana, P. 2008. Seurakuntien sopimussyhteistyö. Verkostoitumisen mahdollisuudet. Helsinki: Edita.
- Hynynen, R. (toim.) 2005. Asuntoja ja tukea asunnottomille. Arviointi tuetun asumisen toimintamallista. Helsinki: Ympäristöministeriö.
- Hyytinen, R. 2006. Lapsi, huumeperhe ja toivo. Lapsen todellistuminen huumeperheen kuntoutusprosessissa. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liitto.
- Hyötyläinen, R., Kulmala, H. I., Malinen, P., Möller, K., Vesalainen, J. & Valkokari, J. (toim.) 2009. Verkostot liiketoiminnan kehittämisessä. Helsinki: WSOYpro
- Hällström, L. 2009. Painajainen puntarilla. Syömishäiriöt ja niiden ehkäisy. Helsinki: Minerva.
- Hämäläinen, H. & Taipale, V. 2007. Kertomuksia sosiaalisista innovaatioista. Helsinki: Stakes.
- Ihme, I. 2009. Arviointi työväliseenä. Lasten ja nuorten kasvun tukeminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Isotalo, K. & Kinnunen, S. 2004. Omaan kämppään. Helsinki: Kirjapaja.
- Järvensivu, A. & Valkama, P. 2006. Osaamisen kehittämis- ja kierrättämisverkostojen hyviä käytäntöjä. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- Järvinen, P. 2008. Menestyvän työyhteisön pelisäännöt. Helsinki: WSOYpro.
- Kantanen, I., Kämäräinen, L., Parviainen, K., Saari, S., Valoaho, S. & Ylipirilä, P. (toim.) 2009. Hädän hetkellä, psyykkisen ensiavun opas. Punainen Risti. Helsinki: Doudecim.
- Kiiskelä, S. (toim.) 2006. Työelämän kehittämisen välineitä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 68.
- Kokko, P. & Lyijynen, N. 2006. Ajelehtimisesta sitoutumiseen, toimintamalli nuorten tuettuun asumiseen. Ehjä ry:n jälkihuoltoprojektin työtavan kuvaus. Nuorten työhönohjaus, Nupa Express.
- Kuokkanen, M., Myllyviita, A., Rosengren, P. & Törrönen, A. 2007. Yhdistystoiminnan kehittämisen opas. Helsinki: Kansan Sivistystyön Liitto KSL
- Lehtonen, J. 2004. Työkonferenssi Suomessa. Vuoropuheluun perustuva työyhteisön kehittämismetodi. Työturvallisuuskeskus raporttisarja 2004/1. Helsinki: Edita.
- Lehtonen, L. & Salonen, J. 2008 Asunnottomuuden monet kasvot. Helsinki: Ympäristöministeriö.
- Lund, P. 2006. Torjuttu toivottomuus. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Löow, M. 2002. Onnistunut projekti. Projektijohtamisen ja -suunnittelun käsikirja. Suomentaja: Maarit Tillman. Helsinki: Tietosanomat.

- Mahlamäki, Reijonen, M. & Strandén, T. 2008. Oivaltava kohtaaminen. Menetelmiä ihmissuhdetyöhön. Helsinki: WSOYpro.
- Mannström-Mäkelä, L. & Saukkola, K. 2008. Voimaannuttavan ohjaamisen käsikirja. Kaaoksesta arjen hallintaan. Helsinki: Yliopistopaino.
- Metsämuuronen, J. (toim.) 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Helsinki: International Methelp.
- Metsämuuronen, J. 2008. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 2. laitos. 4. painos. Opiskelijalaitos. Helsinki: International Methelp.
- Nikkilä, J., Paasivaara, L. & Suhonen, M. 2008. Innostavat projektit. Helsinki: Suomen sairaanhoitajaliitto.
- Onnismaa, J. 2007. Ohjaus- ja neuvontatyö. Aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Helsinki: Gaudeamus.
- Parviainen, J. (toim.) 2006. Kollektiivinen asiantuntijuus. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- Peavy, R. V. 2006. Sosiodynamisen ohjauksen opas. Suomentanut Auvinen, P. Helsinki: Psykologien kustannus.
- Peitola, P. Arvioinnin soveltuvuus sosiaalityössä. Tapauksena realistinen arviointi huumeongelmaisen yksilökohtaisessa palveluohjauksessa 4/2005. Helsinki: Stakes.
- Pellin, R. 2008. Projektihallinnan käsikirja. 5. uudistettu painos. Helsinki : Projektijohtaminen Risto Pelin.
- Pitkänen, N. 2004. Himasta. Käsikirja itsenäiseen elämään. Helsinki: Otava
- Raunio, K. 2006. Syrjäytyminen. Sosiaalityötä kiinnostavia näkökulmia. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto.
- Raunio, K. 2009. Olennainen sosiaalityössä. 2. uudistettu laitos. Helsinki: Gaudeamus.
- Raitakari, S. & Virokannas, E. (toim.) 2009. Nuorisotyön ja sosiaalityön jaetut kentät. Puheenvuoroja asiantuntijuudesta, käytännöistä ja kohtaamisista. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- RAY vastuuraportti 08 vuosikertomus. . RAY, Perfecto Oy, Dynamo Advertising. Lönnberg Print.
- Reinboth, C. 2008. Johda ja kehitä asiakaspalvelua. Helsinki: Tammi.
- Ruuska, K. 2007. Pidä projekti hallinnassa. Suunnittelu, menetelmät ja vuorovaikutus. 6.tarkistettu painos. Helsinki: Talentum.
- Ryynänen A. 2008. Henkilöstön edustaja kehittäjänä. Helsinki: Työturvallisuuskeskus, tuottavuus-, tuloksellisuus- ja työelämän laatuasiantuntijaryhmä Tutulla
- Räsänen, J. 2002. Voimaantumisen oikeus ja välttämättömyys. Ammatillisen voimaantumisen edellytykset ja käytäntö. Helsinki: Julkiviestintä.
- Seeck, H. (toim.) 2009. Kriisit ja työyhteisöt, kriisijohtaminen työyhteisön tukena. Tampere: Tampereen yliopistopaino.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 6. uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Töytäri-Nyrhinen, A. (toim.) 2008. Osaamisen muutosmatkalla. Helsinki: Edita.

Julkaisemattomat lähteet:

Esite Ahaa-kurssista

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen avustushakemus vuosille 2008-2010.

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen toimintakertomus 2009.
Karpainen, J. 2010. Puhelinkeskustelu 4.1.2010.

Saari, E. 2009a. Luentomateriaali.

Saari, E. 2009b. Luentomuistiinpanot.

Silvennoinen, P. 2009a. Luentomateriaali

Silvennoinen, P. 2009b. Luentomuistiinpanot

Internet lähteet:

Finlex 2010. Kirkkolaki (1054/93) 2 luvun 1 §:n 2 momentti. Tulostettu 2.4.2010.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055>.

Housing Facts. 2009. Tulostettu 29.12.2009.
<http://www.environment.fi/default.asp?node=10078&lan=en>.

Hyvinkään kaupunki 2009a. Tulostettu 31.12.2009.
<http://www.hyvinkaa.fi/Kulttuuri-ja-vapaa-aika/Liikunta/Liikunnan-ohjauspalvelut/>

Hyvinkään kaupunki 2009b. Tulostettu 31.12.2009.
<http://www.hyvinkaa.fi/Perhe-ja-sosiaalipalvelut/Paihdehuolto/>

Hyvinkään kaupunki 2009c. Tulostettu 31.12.2009.
<http://www.hyvinkaa.fi/Perhe-ja-sosiaalipalvelut/Sosiaalipalvelut/>

Hyvinkään kaupunki 2009d. Tulostettu 31.12.2009.
<http://www.hyvinkaa.fi/Perhe-ja-sosiaalipalvelut/talous-ja-velkaneuvonta/>

Hyvinkään kaupunki 2009e. Tulostettu 31.12.2009.
<http://www.hyvinkaa.fi/Perhe-ja-sosiaalipalvelut/Tyovoiman-palvelukeskus/>

Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura ry 2009. Tulostettu 31.12.2009.
<http://www.hymise.fi/fi/etusivu>
<http://www.hymise.fi/fi/toimintaajatus>

Hyvinkään seurakunta 2009. Tulostettu 31.12.2009.
<http://hyvinkaanseurakunta.fi/fi/toiminta-ja-palvelut/diakoniatyo/?id=125>

Kultalahti, J 2009. Tulostettu 2.4.2010.
http://www.uta.fi/~jukka.kultalahti/verkkoOpetus/6Julkinen_hallinto.html

Nuorisoasuntoliitto 2009. Tulostettu 2.4.2010.
<http://www.asumisenabc.fi/opettajalle/index.html>.
<http://www.asumisenabc.fi/pdf/TEHTAVA3.pdf>

Työ- ja elinkeinotoimisto 2009. Tulostettu 31.12.2009.
http://www.mol.fi/mol/fi/05_tyovoimatoimisto/index.jsp.

Liitteet

Liite 1. Esite Ahaa-kurssista

AHAA-kurssi Avaimia arjen hallintaan

" Asuminen on mukavaa "

Ryhmä

- Ryhmä on tarkoitettu 17- 28-vuotiaille nuorille jotka tarvitsevat tukea asumisessaan. Ryhmään pääsee 12 nuorta.
- Ryhmässä käydään läpi asumiseen ja elämiseen liittyviä asioita. Ryhmälle on tarkoitus jakaa tietoa asumisesta ja siihen liittyvistä haasteista

Aika ja paikka

Ryhmä kokoontuu kerran viikossa maanantaisin klo 17.00-18.30 välisenä aikana Hyvinkään Nuorisotasuntoyhdistyksen Lehmustie 10 asukastilassa 9 kertaa.

Sisällöt

Ryhmässä käsitellään asioita kuten ravinto, liikunta, päihteet, elämän kriisit, velka-asiat, toimeentulotukiasioita, työllistymisen mahdollisuuksia, asumisen perusteita, hygienia, kodinhoito, jaksaminen sekä esitellään eri toimijoiden palvelutarjontaa.

Kiinnostuitko?

Ryhmän jälkeen on mahdollisuus käsitellä sinua askarruttavia asioita kahden kesken ryhmän vetäjän kanssa. Jokaisella ryhmäkerralla on myös tarjolla kahvit ja erilaista toiminnallista kevennystä.

Katso myös osoitteesta www.hnay.fi -> ajankohtaista.

MUKANA TOIMINNASSA

Hyvinkään seurakunnan diakoniatyö
Pohjois-Uudenmaan työvoiman palvelukeskus
Pohjois-Uudenmaan työvoima ja elinkeinotoimisto
Hyvinkään Nuorisosasuntoyhdistys ry
Hyvinkään A-klinikka
Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura ry
Hyvinkään kaupungin
- velkaneuvonta
- sosiaalityö
- opetustoimi
- liikuntapalvelut

Yhteystiedot:
Mira Hatakka
Toiminnanjohtaja
Hyvinkään nuorisosasuntoyhdistys ry
040 849 7745
Lehmustie 10, 05460 Hyvinkää
mira.hatakka@hnay.fi

Liite 2. Ensimmäisen AHAA-kurssin ohjelma

Teemat, päivämäärä luennolle ja luennoitsija

1. kerta ma 15.9.2008 klo: 17.00-19.00.

Diakoniatyön palvelut ja toivon näkökulma

Luennoitsijana: ?

Vastuuhenkilönä: Tuija Mattila

SIIRRETTY!

2. kerta ma 22.9.2008 klo: 17.00-19.00

Työvoiman palvelukeskus kertoo palveluistaan

Luennoitsijana: ?

Vastuuhenkilönä: Alussa Aki Leinonen jatkossa valitaan

3. kerta ma 29.9.2008 klo: 17.00-19.00

Työvoimatoimiston työnhakuklubi

Luennoitsijana: Sari Kanerva

Vastuuhenkilönä Sari Kanerva

4. kerta ma 6.10.2008 klo: 17.00-19.00

Velkaneuvonta kertoo kotitalouden budjetin laadinnasta ja menojen kirjaamisesta ja seuraamisesta

Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

Vastuuhenkilönä: Esko Mäkitalo

5. kerta ma 13.10.2008 klo: 17.00-19.00

Velkaneuvonta kertoo maksujen maksamisen käytännöstä ja mitä tapahtuu kun lasku jää maksamatta. Perinnän eri vaiheet ja tavat ja niistä aiheutuneet ylimääräiset kulut. Käydään läpi myös mitä on tehtävissä vielä silloin, jos velkaantuminen on jo ongelma

Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

Vastuuhenkilönä: Esko Mäkitalo

6. kerta ma 20.10.2008 klo: 17.00-19.00

Sosiaalikeskus, nuorten tiimi kertoo toimeentulotuesta, perusosan alentamisesta, tukihenkilötoiminnasta

Luennoitsijana: Nuorten tiimistä kiertävä osallistuja

Vastuuhenkilönä: Reetta Ekström

7. kerta ma 27.10.2008 klo: 17.00-19.00

A-klinikka kertoo riippuvuuksista

Luennoitsijana: Minna Palmunen / Kirsi Mankila

Vastuuhenkilönä: Minna Palmunen / Kirsi Mankila

8. kerta ma 3.11.2008 klo: 17.00-19.00

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys pitää asumisinfon siitä mitä pitää ottaa huomioon jo ennen muuttoa omaan asuntoon.

Luennoitsijana: Mira Hatakka

Vastuuhenkilönä: Mira Hatakka

9. kerta ma 10.11.2008 klo: 17.00-19.00

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys pitää toiminnallisen tuokion siitä mitä kaikkea asuntoon pitää hankkia ja puhuu kodin siisteydestä.

Luennoitsijana: Kaisa Näsman

Vastuuhenkilönä: Mira Hatakka

10. kerta ma 17.11.2008 klo: 17.00-19.00

Terveystoiminta kertoo ravinnosta ja terveydestä

Luennoitsijana: Kirsi Mankila

Vastuuhenkilönä: Kirsi Mankila

11. kerta ma 24.11.2008 klo: 17.00-19.00

Hyvinkään mielenterveysseuran työntekijä keskustelee erilaisista kriiseistä?

Luennoitsijana: Liisa ilmoittaa kuka tulee.

Vastuuhenkilönä: Liisa Nieminen

12. kerta ma 1.12.2008 klo: 17.00-19.00

Liikuntatoimi kertoo liikunnan merkityksestä

Liite 3. Hakemus toiselle Ahaa-kurssille

HAKEMUS AHAA-KURSSILLE (Avaimia arjen hallintaan)

Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry järjestää yhdessä eri toimijoiden kanssa vuoden 2009 alusta AHAA-kurssin. Kurssi on tarkoitettu nuorille jotka eivät vielä ole muuttaneet omaan asuntoon tai tarvitsevat perustietoa itsenäisestä asumisesta ja eri toimijoista Hyvinkäällä. Kenelle: 17 - 28-vuotiaille nuorille

Milloin: Kerran viikossa maanantaisin klo:17.00 - 18.30. (9 kertaa). Aloitus ma 2.3.2009.

Missä: Lehmustie 10, asukastila

Aiheita:

- Hyvinkään seurakunnan diakoniatyö: Mistä voimia arkeen?
 - Pohjois-Uudenmaan työvoiman palvelukeskus kertoo palveluistaan
 - Hyvinkään kaupungin velkaneuvonta kertoo kotitalouden budjetin laadinnasta ja tulojen/menojen kirjaamisesta sekä maksamisen käytännöistä ja mitä seuraa jos lasku jää maksamatta
 - Hyvinkään Nuorisoyhdistys kertoo siitä mitä kaikkea pitää ottaa huomioon jo ennen ensimmäiseen omaan asuntoon muuttoa, kodin hankinnoista ja siisteydestä
 - Hyvinkään A-klinikka kertoo riippuvuuksista
 - Pohjois-Uudenmaan työvoimaja ja elinkeinotoimisto kertoo, miten työpaikkoja haetaan
 - Hyvinkään kaupungin sosiaalitoimi kertoo toimeentulotuesta ja tukihenkilötoiminnasta
 - Terveystoiminta kertoo ravinnosta ja terveydestä
 - Hyvinkään kaupungin liikuntapalvelut kertoo liikunnan merkityksestä
 - Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura ry kertoo kriiseistä
- Lisätietoja saa Mira Hatakalta: mira.hatakka@hnay.fi / 040 849 7745.

Hakijan perustiedot:

Nimi: _____

Syntymäaika: _____

Osoite: _____

Puhelinnumero: _____

Sähköpostiosoite: _____

Miksi haluat AHAA-kurssille? _____

Hakulomake toimitetaan Mira Hatakalle alla olevaan osoitteeseen / myös sähköpostina voi laittaa samat tiedot mira.hatakka@hnay.fi.

Liite 4. Olet saanut paikan kurssilta ilmoitus

Hei xx!

Sinut on valittu osallistumaan Ahaa-kurssille.

Kurssi alkaa ma 2.3.2009 klo: 17.00 ja kestää noin klo:19.00 asti.

Kurssi pidetään Lehmustie 10 (Hakalaa) asukastilassa. Kerrostalon alaovi on lukossa, joten soita ovikelloa, niin päästämme sinut sisään.

Tarjolla voileipiä ja kahvia / teetä.

Ohessa hieman muuttunut kurssiohjelma.

Tervetuloa!

Ystävällisesti:

Mira Hatakka
Toiminnanjohtaja
Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry
Lehmustie 10, 05460 Hyvinkää
040 849 7745
mira.hatakka@hnay.fi

Liite 5. Toisen AHAA-kurssin ohjelma

AHAA -kurssin aikataulut ja ohjelma:

1. kerta ma 2.3.2009 klo: 17.00 - 19.00. (HUOM! tämä siis kestää 2 h)

Mira Hatakka kertoo kurssista ja käytännönasioista

Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry pitää asumisinfon siitä mitä pitää ottaa huomioon jo ennen muuttoja omaan asuntoon.

Luennoitsijana: Mira Hatakka

Toiminnallinen tuokio siitä mitä kaikkea asuntoon pitää hankkia ja puhutaan kodin siisteydestä.

Luennoitsijana: Kaisa Näsman

2. kerta ma 9.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Työvoiman palvelukeskus kertoo palveluistaan.

Luennoitsijana: Kirsi Koskinen

Sosiaalikeskus, nuorten tiimi kertoo toimeentulotuesta, perusosan alentamisesta, tukihenkilötoiminnasta.

Luennoitsijana nuorten tiimistä kiertävä osallistuja

3. kerta ma 16.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Työvoima- ja elinkeinotoimisto kertoo miten töitä haetaan ja miten valmistua työhaastatteluun.

Luennoitsijana: Sari Kanerva

4. kerta ma 23.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Velkaneuvonta kertoo kotitalouden budjetin laadinnasta ja menojen kirjaamisesta ja seuramisesta.

Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

5. kerta ma 30.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Velkaneuvonta kertoo maksujen maksamisen käytännöstä ja mitä tapahtuu kun lasku jää maksamatta. Perinnän eri vaiheet ja tavat ja niistä aiheutuneet ylimääräiset kulut. Käydään läpi myös mitä on tehtävissä vielä silloin, jos velkaantuminen on jo ongelma.

Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

6. kerta ma 6.4.2009 klo: 17.00 - 18.30

A-klinikka kertoo riippuvuuksista

Luennoitsijana: Minna Palmunen

7. kerta ma 20.4.2009 klo: 17.00 - 18.30

Diakoniatyö: Mistä voimia arkeen?

Luennoitsijana: Tuija Mattila, varalla Kaisa Laakso

8. kerta ma 27.4.2009 klo: 17.00 - 18.30

Terveystenhoitaja kertoo ravinnosta ja terveydestä

Luennoitsijana: Kirsi Mankila

Hyvinkään mielenterveysseuran työntekijä keskustelee erilaisista kriiseistä.

Luennoitsijana: Liisa ilmoittaa kuka tulee.

9. kerta ma 4.5.2009 klo: 17.00 - 19.00

Liikuntatoimi on mukana järjestämässä toimintaa viimeisenä kertana.

Liite 7. Palautelomake kurssilaisille luentojen jälkeen.

PALAUTETTA AHAA-KURSSISTA

Olet osallistunut Ahaa-kurssin luennolle jonka piti Kirsi Koskinen työvoiman palvelukeskuksesta. Annathan meille palautetta luennosta.

Sain tarpeellista tietoa	KYLLÄ	EN
Uskon että tiedoista on minulle hyötyä	KYLLÄ	EN
Infossa tuli minulle uutta tietoa	KYLLÄ	EI
Olisin kaivannut vielä lisää tietoa	KYLLÄ	EN
Jos vastasit kyllä, niin mitä tietoa?		

Arvioi luentoa asteikolla:

1=huono, 2=tyydyttävä, 3=en osaa sanoa, 4= hyvä, 5=kiitettävä

Oma aktiivisuuteni luennolla:

1=huono, 2=tyydyttävä, 3=en osaa sanoa, 4= hyvä, 5=kiitettävä

Muita terveisiä, "risuja ja ruusuja":

Mistä kuulit tästä kurssista?

Kiitos palautteestasi ☺!

Liite 8. Palautelomake kurssilaisilta koko kurssista

PALAUTETTA AHAA-KURSSISTA

Olet osallistunut Ahaa-kurssille. Pyydämme sinua nyt arvioimaan KOKO kurssia.

Sain tarpeellista tietoa	KYLLÄ	EN
Uskon että tiedoista on minulle hyötyä	KYLLÄ	EN
Kurssilla tuli minulle uutta tietoa	KYLLÄ	EI
Olisin kaivannut vielä lisää tietoa	KYLLÄ	EN

Jos vastasit kyllä, niin mitä tietoa / ketä olisit halunnut vielä kuulla?

Arvioi koko kurssia asteikolla:

1=huono, 2=tyydyttävä, 3=en osaa sanoa, 4= hyvä, 5=kiitettävä

Muita terveisiä, "risuja ja ruusuja":

Kiitos palautteestasi ☺!

Liite 9. Kurssitodistus

XX on osallistunut Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistyksen Ahaa-kurssille (Avaimia arjen hallintaan)

Kurssi on sisältänyt seuraavat luennot (X-kirjaimella merkitty osallistumiskerrat):

1. kerta ma 2.3.2009 klo: 17.00 - 19.00.

Mira Hatakka kertoo kurssista ja käytännönasioista

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry pitää asumisinfon siitä mitä pitää ottaa huomioon jo ennen muuttoja omaan asuntoon.

Luennoitsijana: Mira Hatakka

Toiminnallinen tuokio siitä mitä kaikkea asuntoon pitää hankkia ja puhutaan kodin siisteydestä.

Luennoitsijana: Kaisa Näsman

Paikalla X

Ei paikalla

2. kerta ma 9.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Työvoiman palvelukeskuksen palvelut.

Luennoitsijana: Kirsi Koskinen

Sosiaalikeskus, nuorten tiimi kertoo toimeentulotuesta, perusosan alentamisesta, tukihenkilötoiminnasta.

Luennoitsijana: Reetta Ekström

Paikalla X

Ei paikalla

3. kerta ma 16.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Työvoima- ja elinkeinotoimisto: Miten töitä haetaan ja miten valmistua työhaastatteluun.

Luennoitsijana: Sari Kanerva

Paikalla

Ei paikalla X

4. kerta ma 23.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Velkaneuvonta: Kotitalouden budjetin laadinta, menojen kirjaaminen ja seuraaminen. Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

Paikalla

Paikalla

Ei paikalla X

5. kerta ma 30.3.2009 klo: 17.00 - 18.30

Velkaneuvonta: Maksujen maksamisen käytäntö ja mitä tapahtuu kun lasku jää maksamatta.

Perinnän eri vaiheet ja tavat ja niistä aiheutuneet ylimääräiset kulut. Käydään läpi myös mitä on tehtävissä vielä silloin, jos velkaantuminen on jo ongelma.

Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

Paikalla

Ei paikalla X

6. kerta ma 6.4.2009 klo: 17.00 - 18.30

A-klinikka: Riippuvuudet

Luennoitsijana: Minna Palmunen

Terveystenhoitaja kertoo ravinnosta ja terveydestä

Luennoitsijana: Kirsi Mankila

Paikalla X

Ei paikalla

7. kerta ma 20.4.2009 klo: 17.00 - 18.30

Diakoniatyö: Mistä voimia arkeen?

Luennoitsijana: Tuija Mattila

Paikalla X

Ei paikalla

8. kerta ma 27.4.2009 klo: 17.00 - 18.30

Hyvinkään mielenterveysseuran työntekijä keskustelee erilaisista kriiseistä.

Luennoitsijana: Liisa Nieminen

Paikalla X

Ei paikalla

Hyvinkäällä 29.4.2009

Mira Hatakka

Toiminnanjohtaja Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry

Liite 10. Palautelomake luennoitsijoille kurssista

PALAUTETTA AHAA-KURSSISTA

Olet osallistunut Ahaa-kurssiin luennoitsijan ominaisuudessa. Kaipaamme nyt sinulta palautetta koko kurssista.

Tuntuiko ryhmäkoko hyvältä?

Miten tilat/tarjoilu toimivat?

Minkä uuden tahon näkisit tarpeelliseksi luennoimaan?

Oliko työmäärä jonka sinä käytit kurssiin kohtuullinen suhteessa hyötyyn jota toivomme nuorten kurssista saaneen?

Muuttaisitko jotain käytännön asioita? Ajankohtaa, kestoja tms.?

Oletko valmis sitoutumaan vielä syksyllä mukaan uuteen Ahaa-kurssiin?

Miten kurssia voitaisiin mielestäsi parantaa?

Muita terveisiä, "risuja ja ruusuja":

Kiitos palautteestasi 😊!

Liite 11. Kolmannen Ahaa-kurssin ohjelma

AHAA -kurssin aikataulut ja ohjelma:

1. kerta ma 14.9.2009 klo: 17.00 - 19.00. (HUOM! tämä siis kestää 2 h)

Mira Hatakka kertoo kurssista ja käytännönasioista

Hyvinkään Nuorisoasuntoyhdistys ry pitää asumisinfon siitä mitä pitää ottaa huomioon jo ennen muuttoa omaan asuntoon.

Luennoitsijana: Mira Hatakka

Toiminnallinen tuokio siitä mitä kaikkea asuntoon pitää hankkia ja puhutaan kodin siisteydestä.

Luennoitsijana: Kaisa Näsman

2. kerta ma 21.9.2009 klo: 17.00 - 18.30

Työvoiman palvelukeskuksen palvelut.

Luennoitsijana: Kirsi Koskinen

Sosiaalikeskus, nuorten tiimi kertoo toimeentulotuesta, perusosan alentamisesta, tukihenkilötoiminnasta.

Luennoitsijana nuorten tiimistä kiertävä osallistuja

3. kerta ma 28.9.2009 klo: 17.00 - 18.30

Velkaneuvonta: Kotitalouden budjetin laadinta, menojen kirjaaminen ja seuraaminen.

Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

4. kerta ma 5.10.2009 klo: 17.00 - 18.30

Velkaneuvonta: Maksujen maksamisen käytäntö ja mitä tapahtuu kun lasku jää maksamatta. Perinnän eri vaiheet ja tavat ja niistä aiheutuneet ylimääräiset kulut. Käydään läpi myös mitä on tehtävissä vielä silloin, jos velkaantuminen on jo ongelma.

Luennoitsijana: Esko Mäkitalo

5. kerta ma 12.10.2009 klo: 17.00 - 18.30

A-klinikka: Riippuvuudet

Luennoitsijana: Minna Palmunen

Terveydenhoitaja kertoo ravinnosta ja terveydestä (syömishäiriöt / valmisruoat)

Luennoitsijana: Kirsi Mankila

6. kerta ma 26.10.2009 klo: 17.00 - 18.30

Hyvinkään mielenterveysseuran työntekijä keskustelee erilaisista kriiseistä.

Luennoitsijana: Liisa Nieminen

7. kerta ma 2.11.2009 klo: 17.00 - 18.30

Mistä voimia arkeen?

Luennoitsijana: Tuija Mattila, varalla Kaisa Laakso

8. kerta ma 9.11.2009 klo: 17.00 - 18.30

Työvoimatoimisto kertoo miten työpaikkoja haetaan.

Luennoitsijana: Sari Kanerva

9. kerta ma 16.11.2009 klo: 17.00 - 19.00 (2h)

Liikuntatoimi kertoo liikunnan merkityksestä ja harrastuksen löytämisestä. Lopuksi mennään harrastamaan seinäkiipeilyä.

Vetäjänä: Markus Herranen

10. kerta ma 23.11.2009 klo:17.00-19.00 (2h)

Todistusten jakaminen. Ruokailu, elokuvaan meno.

Kurssipalautteen kerääminen.

Vetäjänä: Mira Hatakka

Liite 12. Parannettu hakemus Ahaa-kurssille

HAKEMUS AHAA-KURSSILLE (Avaimia arjen hallintaan)

Hyvinkään Nuorisoyhdistys ry järjestää yhdessä eri toimijoiden kanssa AHAA-kurssin. Kurssi on tarkoitettu nuorille jotka eivät vielä ole muuttaneet omaan asuntoon tai tarvitsevat perustietoa itsenäisestä asumisesta ja eri toimijoista Hyvinkäällä.

Kenelle: 17 - 28-vuotiaille nuorille

Milloin: Kerran viikossa maanantaisin klo: 17.00 - 18.30. (10 kertaa)

Missä: Lehmustie 10, asukastila

Aiheita:

- Mistä voimia arkeen?
- Työvoiman palvelukeskuksen palvelut
- Kotitalouden budjetin laadinta ja tulojen/menojen kirjaaminen sekä maksamisen käytännöt ja mitä seuraa, jos lasku jää maksamatta
- Mitä kaikkea pitää ottaa huomioon jo ennen ensimmäiseen omaan asuntoon muuttoa, kodin hankinnoista ja siisteydestä
- Riippuvuudet
- Miten työpaikkoja haetaan
- Toimeentulotuki ja tukihenkilötoiminta
- Ravinto ja terveys
- Liikunnan merkitys, harrastukset + seinäkiipeily
- Kriisit

Lisätietoja saa Mira Hatakalta: mira.hatakka@hnay.fi / 040 849 7745.

Hakijan perustiedot:

Nimi: _____

Syntymäaika: _____

Osoite: _____

Puhelinnumero: _____

Sähköpostiosoite: _____

KYSYMYKSIÄ SINULLE:

Miksi haluat AHAA-kurssille? _____

Mitä tietoa toivot saavasi työvoiman palvelukeskuksesta?

Mitä tietoja haluat asumisesta ja omaan asuntoon muuttamiseen liittyen?

Mitä asioita toivot velkaneuvonnan käsittelevän?

Aihe: Mistä voimia arkeen. Mitä toivoisit että siinä käsiteltäisiin?

Aihe: Kriisit. Mitä toivoisit että siinä käsiteltäisiin?

Aihe: Työpaikan hakeminen. Miten toivoisit aihetta käsiteltävän?

Onko sinulla jokin erityisruokavalio ja jos on niin mikä? (Kurssilla tarjolla leipiä ja juomaa)

Hakulomake toimitetaan Mira Hatakalle alla olevaan osoitteeseen / myös sähköpostina voi laittaa samat tiedot mira.hatakka@hnay.fi.

Liite 13. Uusittu palautelappu kurssilaisille

PALAUTETTA AHAA-KURSSISTA

Olet osallistunut Ahaa-kurssin luennolle jonka piti Hyvinkään mielenterveysseurasta Liisa Nieminen. Annathan meille palautetta luennosta.

Sain tarpeellista tietoa	KYLLÄ	EN
Uskon että tiedoista on minulle hyötyä	KYLLÄ	EN
Infossa tuli minulle uutta tietoa	KYLLÄ	EI
Olisin kaivannut vielä lisää tietoa	KYLLÄ	EN
Jos vastasit kyllä, niin mitä tietoa?		

Arvioi luento asteikolla:

1=huono, 2=tydyttävä, 3=en osaa sanoa, 4= hyvä, 5=kiitettävä

Oma aktiivisuuteni luennolla:

1=huono, 2=tydyttävä, 3=en osaa sanoa, 4= hyvä, 5=kiitettävä

Muita terveisiä, "risuja ja ruusuja" ja kysymyksiä seuraavalle kerralle:

Kiitos palautteestasi ☺!